Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

ГАЗЕТА 1966 ЙИЛ 1 ИЮЛДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. • № 29 (5. 920) • 1986 йил 4 февраль, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ

ПАРТИЯ КЎРСАТГАН ОЙДИН ЙЎЛДАН

ТОШКЕНТ МЕҲНАТКАШЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXI СЪЕЗДИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ЗЎР МАМНУНИЯТ БИЛАН ҚУТИБ ОЛИБ, УНДА ИЛГАРИ СУРИЛГАН ҚОИДА ВА ХУЛОСАЛАРНИ ЎЗЛАРИ УЧУН ЖАНГОВАР ИШ ПРОГРАММАСИ СИФАТИДА ҚАБУЛ ҚИЛДИЛАР.

Ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки бир неча ўн куни ўтди. Бизнинг ўйлаб ўтиришга вақтимиз йўқ.

(Ўзбекистон Коммунистик партияси XXI съезди материалларидан).

25-зарбдор ўн кунлик республикамиз ҳаётида шонли воқеа — Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди билан нишонланди. Тошкентнинг ишлаб чиқариш коллективлари унга меҳнат зафарлари тайёрлаб, янги юксак марраларни эгалладилар. Шаҳар индустрияси корхоналари халқ хўжалиги буюмларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш бўйича январь ойи топшириғини муддатидан аввал бажардилар. Планга қўшимча юз минглаб сўмлик машинасозлик, приборсозлик буюмлари, енгил ва озиқ-овқат саноати маҳсулотлари, халқ истеъмоли буюмлари берилди.

«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» бирлашмаси, ошхона ва бошқа мебеллар заводи, «Главташкентстрой»нинг 11-«Висотстрой» трести, «Узэлектромонтаж» трести, Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трести каби корхона ва ташкилотлар республика коммунистрлари анжуманини муносиб совғалар билан кутиб олдилар. Бу меҳнат коллективлари ўз куч ва ғайратларини энг муҳим масалалар бўлган фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, илғор технологияни, янги ускуналарни жорий этиш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашга қаратиб, барча ишлаб чиқариш звеноларининг ўтган беш йилликда бир маромда ишлашини таъминлаб, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилини яхши бошладилар. Мазкур коллективлар Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган ютуқлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирландилар.

Съездолди мусобақасида пешқадамлик қилаётган шаҳардаги корхоналар орасида В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узбексельмаш» бирлашмаси, «Малика» трикотаж, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмалари, кўприкбоп темир-бетон конструкциялар эксперименталь заводи, 4-дон маҳсулотлари комбинати, ёғ-мой комбинати каби корхоналар бор.

Бироқ январь ойини ҳамма корхоналар ва ташкилотлар муваффақиятли якунладилар деб бўлмайди. 1986 йилни «Ташхимсельмаш», экскаватор, агрегат заводлари бир маромда ишлолмай бошладилар. Кўн-мўйна заводи меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича, енгил металл конструкциялари заводи эса товар маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича ойлик планни уддалаша олмади. Бундай аҳвол таъминот хизматини ёмон ташкил этиш, асосий ишлаб чиқариш фондларидан самарали фойдаланмаслик, коллективларда социалистик мусобақани қониқарсиз йўлга қўйиш, меҳнат ва технология интизоми пастлиги оқибатида юз берди.

«Коммунистларнинг, барча лавозимдаги раҳбарларнинг, республика барча меҳнатчиларининг бурчи, — дейилди Ўзбекистон Компартияси XXI съездида, — ўн иккинчи беш йилликда туб бурилишни таъминлашдан, иш самараси ва иш сифатини оширишдан, ташкилий, иқтисодий ва социал резервларни ишга солишдан, тежамли хўжалик юритиш — ҳар бир партия ташкилотининг иши, ҳар бир меҳнат коллективининг иши бўлиб қолишига эришишдан иборат».

КПСС XXVII съездига саноқли кунлар қолди. Бу қисқа муддат шаҳар ишлаб чиқариш коллективлари учун зўр меҳнат кунлари бўлиши керак. Корхона ва ташкилотлардаги партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, барча меҳнаткашлар ҳамма жойда ишга ижодий муносабатни кучайтиришлари, ташаббускорлик, тадбиркорлик кўрсатиб, ҳар бир иш жойида юксак самарадорликка эришишлари лозим. Бу мамлакат коммунистлари анжумани шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши гаровидир.

Сифатга эътибор

Янги йилимизнинг биринчи ойи якунланиб, иккинчи — февраль ойи бошланди. Ой бошида ва якунида бажариладиган ва бажарилган ишларни сарҳисоб қилиш коллективимизнинг азалий одати. Хўш, биз январь ойида нималарга эришдик? Ойлик план муддатидан илгари бажарилди. Пландаги 35 минг ўрнига 38 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажардик. Бу бригадамиз аъзоларининг Ўзбекистон Компартияси XXI съездига муносиб совғаси бўлди.

Коллективимизда 18 киши ишлайди. Уларнинг барчаси бир неча турдош касбларни ўзлаштириб олишган. Бригада пудрати асосида ишлаш эса бизга жуда қўл келмоқда. Шу кунларда қурувчиларимиз Ипподромная ва Гайдар кўчалари муюлишида қад кўтараётган 240 ўринли тўққиз қаватли ётоқхона биносида монтаж ишларини олиб боришяпти. Бригаданинг Р. Шершеев, С. Одилшаев, А. Халковский сингари қурувчилари барчага ўрнак кўрсатиб ишлашмоқда.

Бригадамиз аъзолари асосан бетон конструкцияларини монтаж қилиш билан шуғулланишади. Бажараётган ишимизнинг пишиқ ва пухта бўлиши учун ҳаракат қиламиз албатта. Лекин камчиликларимиз ҳам йўқ эмас. Булар нималардан иборат? Шу ўринда яна сифат ҳақида сўз юритишга тўғри келади. Кўпинча объектларга қурилиш учун лозим бўлган материаллар ўз вақтида етказиб берилмайди. Натижада ишда узилиш пайдо бўлади. Бу эса ўз навбатида планга салбий таъсир кўрсатади. Ой охирида эса қурилиш материаллари қалаштириб ташланади. Қисқа муддат ичида планга етиб олишни кўзлаб, бел боғлаб ишга киришиб кетамиз. Бундай «ҳайбаракалла»чиликнинг ҳаммаси қурилиш сифатига таъсир этади.

Зеро, гап камчиликлар хусусида борар экан, шу ўринда яна бир муҳим нарсани таъкидлаб ўтмай иложим йўқ. Масалан, темир-бетон буюмларини бизга бошқа корхоналар тайёрлаб беришади. Улар кўпинча ностандарт плиталарни ҳам объектларга жўнатиб юборавершади. Тўғри, бундай нуқсонли материалларни ўша корхонанинг ўзига қайтариб юборишимиз ҳам мумкин. Лекин бу билан иш битмайдида. Агар шундай қилаверсак, ишимиз юришмай, пландан бутунлай орқада қолиб кетишимиз мумкин.

Шуни унутмаслик керакки, сифат масаласи ҳар бир ишчи коллективининг ўз ишига масъулият ва виждонан ёндашувига боғлиқ.

К. ЗОИТОВ,
«Главташкентстрой»нинг 159-қурилиш трестига қарашли 22-қурилиш бошқармаси комплекс бригадаси бошлиғи.

Сўзимиз қатъий

1986 йил мамлакатимиз тарихига КПСС XXVII съезди бўлиб ўтган йил бўлиб киради. Бутун мамлакат, бутун совет халқи партия анжуманини муносиб кутиб олишга қаратилган ягона мақсад билан яшамоқда. Кўпгина коллективлар бу йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларда янги банд пайдо бўлди: «Икки ойлик планни муддатидан аввал, КПСС XXVII съезди очиладиган кунга қадар бажарамиз». Бу айтиш мумкинки, осон вазифа эмас. Масалан, бизнинг темирчилик-штампаловчилик бригадамиз 170 хилга яқин номдаги деталь поковкаларини тайёрлайди. Лекин смена топшириқларини ҳар куни ошириб бажариб турсак, кўзлаган катта марраии эгаллашимиз мумкин.

Мен ўз имкониятларимни ҳисоблаб чиқиб, смена топшириқларини 105 — 110 процентдан кам бажармасликка аҳд қилиб қўйдим. Бу меҳнат суръати маҳсулот сифатига асло таъсир кўрсатмаслиги лозим. Мен раҳбарлик қилаётган бригада коллективи бракка ғов қўйишга қатъий аҳд қилиб қўйди. Йил бошидан бери биронта ҳам яроқсиз маҳсулот тайёрламадик.

Мен иссиқ штамповкалар цехидаги энг йирик бригадалардан бирига бошчилик қиламан. Шу боисдан шахсий ишлаб чиқариш планлари бутун коллектив планлари билан қўшилиб кетади. Биз ўз бригадамиз учун қабул қилинган мажбуриятларга КПСС XXVII съезди очилишига қадар битта рационализаторлик таклифи киритишни белгиладик. Бу ваъдани ўз муддатида бажариш бутун бригаданинг шон-шараф ишидир.

Бригадамиз мамлакатимизнинг илғор коллективлари бошлаган 15 февралда Коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ташаббусни қўллаб-қувватлаб, шу кунни шонли меҳнат билан нишонлашга, энг юқори меҳнат унумдорлигига эришишга қарор қилди. Биз шуни яхши биламизки, янги беш йиллик янги йилнинг дастлабки кунларидан муваффақиятли старт олади. Биз суръатни ошира бориб, бу муваффақиятнинг кўпайишига шарт-шароит яратамиз.

«Янги йилнинг дастлабки кунларидан зарбдор меҳнат қиламиз» — бригадамиз аъзолари ҳозир мана шу шиор асосида ишлашяпти. Коллективнинг сўзи қатъий. Съездолди ўн кунликлари якунлари бўйича биз бир неча марта ғолиб чиқдик, январь ойи топшириғини эса муддатидан аввал уддаладик.

С. СЕМЕНЮК,
«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси иссиқ штамповкалар цехи бригада бошлиғи.

Баҳор тараддуди

Чилонзор райони шаҳримиздаги энг катта районлардандир. Шу боисдан район ободонлаштирувчиларининг қишда ҳам юмушлари кўп. КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун навбатдаги ўн кунликда М. Ҳасанова, О. Курамшина, С. Аҳмедова бошлиқ бригадалар майсазорларни тозалаш, Халқлар дўстлиги, Волгоград, Янка Купала кўчаларини, «Ҳамза», «Чилонзор», «Собир Раҳимов» метро станциялари атрофини ободонлаштириш, тартибга келтириш бўйича катта ишларни амалга оширдилар. 6 минг погон метрга яқин суғориш тармоқлари тозаланди. М. Абдураҳимов бошлиқ бригада зарбдорона меҳнат қилиб, 15 та кўчада майда ремонт ишларини бажарди. Районда йил бошидан бери 2 минг квадрат метрдан ортиқ йўл ремонтдан чиқарилди. Бу планлаштирилганидан қарийб бир ярим баравар кўпдир.

Ҳозир биз баҳорги кўчат экишга катта тайёргарликни бошлаб юбордик. Бу ишга турар жой ташкилотлари коллективларини, микрорайонларнинг аҳолисини, ўқувчиларни жалб этиш ниятидамиз. Ҳамжиҳатлик билан меҳнат қилиб, районни намунали районга айлантириш учун курашамиз.

Т. УМАРОВ,
Чилонзор район ободонлаштириш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

Ой охиридаги «ҳа бўл-ҳа бўл»

Ташвишли сигнал

КПСС XXVII съезди шарафига давом этаётган зарбдор ўн кунликлар маҳсулот ишлаб чиқаришни бир маромда ва юксак суръатда давом эттиришни тақозо этади. Ана шундагина коллективлар ишлаб чиқаришнинг барча кўрсаткичлари бўйича салмоқли ютуқларни қўлга киритишлари мумкин. Дарҳақиқат, шаҳримиздаги кўпгина илғор коллективларда шундай бўляпти ҳам.

Бироқ «Ташхимсельмаш» заводида эса бунинг аксини кўриш мумкин. Масалан, бу ерда январь ойида 1 миллион 375 минг сўмлик товар маҳсулот тайёрланиб, ойлик план аранг бажарилди. Аммо бу маҳсулотнинг 87 минг сўмлиги биринчи ўн кунликда, 189 минг сўмлиги иккинчи ўн кунликда, 1 миллион 99 минг сўмлиги эса учинчи ўн кунликда ишлаб чиқарилди. Қисқаси, коллектив икки ўн кунликда бафуржа ишлади-ю, учинчи ўн кунликда «ҳа бўл-ҳа бўл»ни авжига чиқариб, планни бир амаллаб эплаштирди. Шундай шароитда қандай қилиб қишлоқ учун тайёрланаётган техника воситаларининг сифатли, партия съезди шарафига давом этаётган зарбдор ўн кунликларнинг самарали бўлиши ҳақида сўз бўлиши мумкин.

Корхона раҳбарларидан янги йилнинг бошида ишлаб чиқариш суръати пасайиб кетганлиги сабабини сўрадик. Улар Саратов шаҳридаги базадан «Ш — 20» маркали подшипник вақтида олинмаганлигини, Тошкентдаги агрегат заводи редуктор, насос учун ротор каби деталларни етарли етказиб бермаганлигини айтишди.

Саратовдан беш мингта подшипник ўтган йилнинг 19 ноябрида темир йўл орқали жўнатилган экан. Бу маҳсулот темир йўлда йўқолиб қолиб, уни 19 январда топиб келтиришди. Буни фақат корхона таъминотчиларининг ношудлиги оқибати, деб изоҳлаш мумкин.

Худди шунга ўхшаш воқеа ўтган йўлнинг бошида ҳам юз берган, натижада завод январь ойи планини бажаролмаган эди. Ўшанда завод таъминот бўлимининг фаолияти партия ташкилотида муҳокама қилиниб, бўлим бошлиғи коммунист А. Кравцовга қаттиқ виговор эълон қилинганди.

«Ташхимсельмаш»да ишлаб чиқаришни бир маромда ташкил этиш учун аввало Бутуниттифоқ «Союзмашхлопководство» ишлаб чиқариши бирлашмаси кооперация йўли билан ўхшаш корхоналардан етказиб берилаётган деталларни муддатидан аввал етказиб берилишини йўлга қўймоғи лозим.

Корхонада меҳнатнинг ташкил этилишида ҳам жиддий камчиликлар бор. Масалан, бу ерда станоклар паркнинг ярмидан фақат бир сменадагина фойдаланилаяпти, холос. Бундан ташқари заводда бригадаларнинг машина-комплект бўйича ишлашга ўтишига нисбатан кеч киришилганлиги, коллективда меҳнат, ишлаб чиқариш ва технология интизомини бузиш ҳоллари юз бераётганлиги ҳам меҳнатнинг бир маромда ташкил этилишига халақит бераяпти.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.

Замондошимиз

Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди олдимизга қўйган янги вазифалар ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир меҳнат коллективидан, ҳар бир кишидан ишга янгича ёндашишни, унда туб бурилишлар қилишни, ҳалол ва фидокорона меҳнат қилишни талаб этади. Пойтахтдаги «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг пешқадам тикувчи-мотористкаси Клара Акобирова масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда ишга ана шундай ёндашяпти. Ҳозир у ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили шахсий планини бажариш арафасида турибди.

Т. Каримов фотоси.

15 февраль—Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик куни

Юксак унумдорликка эришилади

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигининг Тошкент ошхона ва бошқа мебеллар заводи коллективи мамлакатимиз илғор саноат корхоналари коллективларининг КПСС XXVII съезди шарафига коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги ташаббусини биринчилар қаторида қўллаб-қувватлади. Ҳозир бу ерда меҳнат байрамига пухта тайёргарлик кўрилмоқда.

Коллектив шанбалик куни конструкцияси ва пардози яхшиланган ошхона мебеллари учун 350 дан ортиқ комплект тайёрлаб, ўнлаб турдаги фурнитура ва оммавий эҳтиёж товарларидан уч минг сўмлик ишлаб чиқаради.

Бу маҳсулотларнинг ҳаммаси йил бошидан буён тежаб қолинган хом ашё, ёқилғи-энергетика ресурслари ҳисобига ишлаб чиқарилади.

Корхона ишчилари шанбалик куни юксак меҳнат унумдорлигига эришиш билан маҳсулот сифатига ҳам алоҳида эътибор беришади. Коллективнинг кўплаб аъзолари шу куни смена топшириқларини 130—150 процентга етказиб адо этадилар.

Ўтган йилги план-топшириқларини муддатидан илгари адо этган корхона аҳли янги йилда ҳам ўз зиммасига юксак мажбуриятлар олиб ишлаяпти. Бу ерда йиллик план 26 декабргача бажарилади ва пландан ташқари 200 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

МЕҲМОНЛАРНИ КУТИБ ОЛ, ТЮМЕНЬ!

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг агитация группаси Ғарбий Сибирь қурилишларига жўнаб кетди. Бу группа Тюмень областида ўтадиган республика ёшлари кунларида иштирок этади.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Молодогвардеец» агитпоезди составига кирувчи группа Тобольск ва Нефтеюганск, Сургут ва Нижневартовск шаҳарларида бўлади. Бу шаҳарларда «Партия — давримизнинг ақл-идроки, шон-шарафи ва виждони» шиори остида ижтимоий-сиёсий суҳбатлар ўтказилади. Партия ва комсомол ветеранлари пахтакор ўлканинг энг яхши ишчи ва деҳқонлари КПСС XXVII съезди очилишига қандай совғалар тайёрлашгани тўғрисида тюменликларга сўзлаб берадилар. Сибирь кенгликларини ўзлаштираётган кашшофлар ҳузурида артистлар, шоирлар, ёзувчилар, бадиий ҳаваскорлик коллективларининг қатнашчилари ҳам ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Тюменликлар Ўзбекистоннинг тасвирий санъати билан ҳам таниша оладилар. Область кўргазма залида ёш рассомлар асарларининг экспозицияси очилади. Мўйқалам усталарининг асарлари умумий тематика билан бирлашган бўлиб уларнинг ҳаммаси мамлакат коммунистларининг бўлажак анжуманига бағишланган. Ёшлар кунлари программасида ўзбек киноси декадаси ҳам бор.

(ЎзТАГ).

Кичик академиянинг катта ишлари

Бундан икки йил муқаддам Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиуми ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг қўшма қарори асосида республика кичик фанлар академияси тузилган эди. Илм-фаннинг кўплаб ёш дўстларини ўз атрофига бирлаштирган бу ўзига хос фан штабида ўтган вақт ичида талайгина ибратли тадбирлар амалга оширилди.

Толиби илмлар учун қатор туркум лекциялар ташкил этилди. Улар таниқли олимлар раҳбарлигида дастлабки тадқиқотларни бажардилар. Кичик фанлар академиясининг биология секцияси иши ҳам кенг йўлга қўйилди.

Бу секцияга аъзо бўлган истеъдодли ёшлар бир қатор олимлар билан учрашдилар. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биохимия илмий-текшириш институтида бўлган давра суҳбати уларда яхши таассурот қолдирди. Мазкур илмий муассаса олимлари ёш тадқиқотчиларга ҳозирги замон биология фани ютуқлари, унинг муҳим вазифалари ҳақида батафсил сўзлаб бердилар.

Изланувчан ёшларнинг илм-фан билан амалий шуғулланишлари учун ҳам шароитлар яратиб берилган. Жумладан, улар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси зоология ва паразитология институти лабораторияларида бўлиб, молекуляр механизмлар бўйича кузатишларда қатнашдилар.

Кичик фанлар академиясида яқинда бешинчи сессия якунланди. Ўзига хос жиддий имтиҳонга айланган бу синов вақтида ёшлар қилган ишлари ҳақида ҳисобот бердилар.

А. АЛИЕВ.

МЕТЕОРОЛОГЛАР КЕНГАШМОҚДАЛАР

БМТ техника органи — Жаҳон метеорология ташкилоти (ЖМТ) ижроия кенгаши бюросининг XIII сессияси 3 февраль куни Ўзбекистон пойтахтида очилди. Сессия ишида ўн бир мамлакат вакиллари қатнашмоқда.

Программага мувофиқ, гидрометеорологиядаги ишларнинг илмий-техника даражасини юксалтириш, ахборот йиғиш ва тарқатиш механизмини такомиллаштириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинади. ЖМТнинг перспектив иш плани кўриб чиқилади.

Сессияни очишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ғ. З. Захриддинов нутқ сўзлади.

Сессия ишида СССР Гидрометеорология ва табиий муҳитни контрол қилиш давлат комитетининг раиси, ЖМТнинг биринчи вице-президенти Ю. А. Израэль қатнашмоқда.

АДР БОШ КОНСУЛИ БИЛАН УЧРАШУВ

Афғонистон Демократик Республикасининг Тошкент шаҳридаги бош консули Муҳаммад Насим Жўя 3 февраль куни Ўзбекистон пойтахти оммавий ахборот воситаларининг ходимлари ва жамоатчилик вакиллари билан учрашди.

Бўлиб ўтган суҳбатда М. Н. Жўя ҳозир бўлган кишиларга АДРдаги революцион ўзгартишлар ҳақида, пушту қабилалари Хайбар районида Покистон режимининг агрессиясига қарши олиб бораётган кураши тўғрисида сўзлаб берди. АДРнинг бош консули учрашув қатнашчиларининг кўпдан-кўп саволларига жавоб қайтарди. (ЎзТАГ).

Жанговарлик кўриги

Фрунзе район партия комитетида корхона, ташкилот ва муассасалар бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг давра столи атрофида учрашуви бўлиб ўтди. Суҳбат-учрашувда бошланғич ташкилотларнинг жанговарлик кўригини ўтказиш масаласи муҳокама қилинди.

СССР Химия саноати министрлигига қарашли ўраш ва қадоқлаш бўйича тажриба-конструкторлик бюросининг коммунистлари кўрикни ўтказишга жиддий ёндашишмоқда. Ҳар бир коммунистнинг фаолиятига холис баҳо берилмоқда. Шу боисдан ҳам район партия комитети суҳбат-учрашувни шу ерда ўтказишга қарор қилди. Корхона бошланғич партия ташкилотининг кўрикни ўтказиш бўйича тўплаган тажрибаси ўрганишга лойиқ деб топилди.

Айни пайтда 1-пойафзал фабрикаси, 91-ўрта мактаб, район ички ишлар бўлими бошланғич партия ташкилотлари жиддий танқид қилинди. Улар бу ишни ташкил этиш ва ўтказишга юзаки қараётганликлари таъкидланди.

Район партия комитети жанговарлик кўригини ўтказишда бошланғич ташкилотларга ёрдам тариқасида методик тавсиялар ишлаб чиқди, плакатлар тайёрлади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

КОБУЛ. Афғонистон Демократик Республикасида саводсизликни тугатиш кампанияси давом этмоқда. Пактия вилоятида, деб хабар беради Бахтар агентлиги, уч юзга яқин саводсизликни тугатиш курси ишлаб турибди ва уларда қарийб беш минг ишчи ва деҳқон шуғулланмоқда.

Республикада жами 20 мингта саводсизликни тугатиш курси ва тўгараги бўлиб, уларда ҳозирнинг ўзидаёқ 1 миллион 150 минг киши ўқишни тамомлади.

ЖАЗОИР. Жазоирда Алрор конини республиканинг нефть-газ саноати маркази — Хасси-Рмел билан боғлаган газ қувури фойдаланишга топширилди. Жазоирлик 500 ишчи билан биргаликда меҳнат қилган совет мутахассислари газ қувурини бунёд этишга катта ҳисса қўшдилар. «КрАЗ» ва «КамАЗ» трубовозлари, бошқа машина-ускуналар Саҳрои Кабирнинг мураккаб шароитида синовдан яхши ўтди. Янги магистрал газ қувурининг қуриб битказилиши Совет — Жазоир ҳамкорлиги самарадорлигининг ёрқин намойиши бўлди.

ИСТАМБУЛ. Ишсиз қолишдан саросимага тушиш Туркиянинг энг катта шаҳри Истамбулда яна икки кишининг ёстиғини қуритди. 49 яшар Мехмет Пачачи ва 46 яшар Рушен Демиржилар бутунлай иложсиз аҳволда қолиб ва ҳаётдан ҳафсаласи бир бўлиб, ўзларини ўлдиришга мажбур бўлдилар. «Гунеш» газетасининг хабар беришича, Пачачи иш топишдан бутунлай умидини узди, Рушен Демиржи эса «ортиқча кишилар» қаторига қўшилиш хавфи остида қолди. Инсоннинг асосий ҳуқуқларидан бири — меҳнат қилиш ҳуқуқидан маҳрум бўлган кишилар учун ҳаётнинг бутун маъноси йўқолганлигига улар ишонч ҳосил қилдилар.

Туркияда ишсизлик проблемаси йил сайин тобора кескинлашмоқда. Ҳозирги вақтда «ортиқча кишилар» камида 4 миллион кишини ёки меҳнатга қобилиятли аҳолининг 20 процентини ташкил этмоқда. Туркия экономикаси бошидан кечираётган бундай социал офат ва қийинчиликка қарши курашнинг биророта ҳам программаси йўқлиги ишсизлик даражаси ошиб боришига олиб келмоқда.

(ТАСС).

ҲАЁТИМИЗ ПРОГРАММАСИ

Партиянинг съездолди ҳужжатларини муҳокама қиламиз

Сўз — партия ташкилоти етакчисига

Масъулият туйғуси

ПАРТИЯ Марказий Комитетининг октябрь (1985 йил) Пленуми маъқуллаган съездолди ҳужжатлари — КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 — 1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари муҳокамаси ҳамма жойда қизғин ўтмоқда. Завод партия конференциясида ана шу лойиҳалар муҳокамаси юзасидан сўзга чиққан Р. Сон, В. Китов, В. Ивлева, Н. Валиева ва бошқалар коллектив олдида турган долзарб вазифалар, ҳал этилиши зарур бўлган муаммолар ҳақида гапиришди. Уларнинг сўзларида иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги баъзи нуқсонларга барҳам бериш, иқтисод ва тежамкорлик, корхонани техника жиҳатдан қайта жиҳозлаш сингари кўплаб актуал масалалар қамраб олинди.

Биз ҳозирги ишларимизга ана шу лойиҳаларда қўйилган вазифалар нуқтаи назаридан туриб қараяпмиз. Агар ана шу юксак талаблардан келиб чиқиб корхонамиз ишига назар ташласак, ҳали анчагина камчиликлар ва муаммолар кўзга ташланади. Коммунистларнинг биринчи галдаги вазифаси ана шуларга барҳам беришдан иборат. Партия ташкилоти коммунистларнинг етакчилик ролини ва масъулиятини оширишга интиляпти. Социалистик мусобақани ривожлантиришда, интизомни мустаҳкамлашда уларнинг роли ошириляпти.

Таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳаси коммунистлар масъулиятини янада оширишни тақозо этади. Унда коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги ролини янада ошириш ҳақида кўпгина муҳим фикрлар айтилган. Айниқса, ёш коммунистларни тарбиялаш, улар билан иш олиб бориш борасидаги вазифалар нуқтаи назаридан партия ташкилоти ишига баҳо берсак, бир қатор камчиликларни пайқаш мумкин. Масалан, бизда 1985 йилда энг яхши ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилардан 35 киши партия сафига қабул этилди. Бу оз, албатта. 6, 10, 22-цехлар, иқтисодий хизмат бўлими партия ташкилотлари ишлаб чиқариш илғорларини партия сафига қабул қилиш юзасидан анча бўш иш олиб боришди. 21, 24, 25 ва 27-цехларнинг партия ташкилотлари эса умуман бу борадаги ишларни бўшаштириб юборишди.

КЎПГИНА ишлар қилинаётганига қарамай ҳали ёш коммунистлар билан ишлаш ҳозирги талабларга жавоб берарли даражада эмас. Масалан, бир ишлаб чиқариш илғори КПСС аъзолигига кандидатликка қабул этилди, дейлик. Ҳамиша ҳам унга мураббий бириктиб қўйилавермайди. Ҳолбуки цех партия ташкилоти бу масалага жиддий эътибор бериши, унинг кандидатлик стажини қандай ўтаётганидан доимо огоҳ бўлиб туриши, қолаверса кандидатнинг ҳам, унга бириктилган мураббийнинг ҳам ҳисоботларини вақти-вақти билан эшитиб бориши керак. Масалан, 2-цехда шундай ҳол рўй берди. Албатта, биз шундан сўнг цех партия ташкилотининг масъулиятини оширдик.

КОММУНИСТЛАР масъулиятини оширишда бошқа кўпгина ишлар қилиняпти, албатта. Уларнинг ҳар бирига партиявий топшириқлар берилмоқда. Биз ҳар бир коммунист онги ва қалбига шу нарсани сингдиришга интиляпмизки, коммунист ҳамиша бошқаларга ҳар жиҳатдан ўрнак бўлиши, уларга қараганда кўпроқ масъулиятни ҳис этиши лозим. Лойиҳаларда бу масалага жиддий эътибор берилган. Ҳозир коммунист оддий ишчими ёки раҳбарми бундан қатъий назар, ўзида юксак масъулият туйғусини тарбиялаб бориши керак. Агар унга ишонч билдирилган бўлса, масъулиятли вазифани бажараётган бўлса, унга талаб янада кўпроқ қўйилади.

Шу кунларда корхонамиз коммунистлари лойиҳаларда белгилаб берилган вазифалар асосида кенг миқёсда тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. Барча идеологик кадрлар, партия активистлари, цехларнинг бошлиқлари меҳнат коллективларида лойиҳаларнинг ҳар бир сатри моҳиятини ишчи-хизматчилар қалби ва онгига сингдирмоқдалар. Олдимизда турган катта ва масъулиятли вазифаларни амалга ошириш учун бутун куч ва имкониятни ишга солишга, ички имкониятларни қидириб топишга сафарбар этмоқдалар. Масалан, биргина Асосий йўналишлар лойиҳасида чизиб берилган истиқбол режалари ҳақида сўз борганда энг аввало, ўз корхонамиз истиқболи ҳақида сўзлаб беришяпти. Филиалларимизда 1990 йилгача ишлаб чиқаришнинг барча чиқиндиларини қайта ишлайдиган пудратли база яратиш, омборхоналарни тубдан реконструкция қилиш, улардаги жараёнларни механизациялаш ва бошқа кўплаб режалар тўғрисида ҳикоя қилиб бермоқдалар.

Фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этишни жадаллаштириш бўйича комплекс планлар тузилган. Уларда оддий жараёнларни автоматлаштиришдан эндиликда автоматлашган комплексларга ўтиш кўзда тутиляпти. Аммо фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этишда сусткашлик қилаётган цехларимиз ҳам йўқ эмас. Масалан, 4-цех партия ташкилотига бу борада эътироз билдириш мумкин. Ҳолбуки, фан-техника тараққиёти ютуқларини жадал жорий этиш йўли билангина меҳнат унумдорлиги кескин оширилади, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини яхшиланади.

Корхона партия комитети КПСС XXVII съездини муносиб ютуқлар билан кутиб олмоқда, мавжуд камчиликларга эса тезроқ барҳам бериш бўйича ўз ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларини кучайтирмоқда.

А. ИБРОҲИМОВ,
«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети секретарининг ўринбосари.

Партиямизнинг съездолди ҳужжатларини ўрганиб, кенг муҳокама қилган «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари ва инженер-техник ходимлари қишлоқ меҳнаткашлари учун техника воситалари ишлаб чиқаришни тобора кўпайтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Корхонанинг «УПХ—1,5-В» кўрак чувиш машинаси пахтакор хўжаликларда яхши шуҳрат қозонган.

СУРАТДА: УПХ — 1,5 «В» кўрак чувиш машиналари буюртмачиларга жўнатишга тайёрланяпти.

Н. Нуриддинов фотоси.

Иқтисодий эксперимент самараси

Ишга виждонан ёндошиб

ЯНГИ йил бошиданоқ заводимиз Белоруссия тажрибаси бўйича ишлашга ўтди. Иқтисодий экспериментдан асосий мақсад шуки, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, турларини кўпайтириш, план интизомига қатъий риоя этишдир.

Корхонамиз иқтисодий экспериментга ўтиб ишлашга тайёргарлик кўраётган бир пайтда халқ контроли бош группаси шартнома бўйича маҳсулотларни етказиб бериш ва юқори сифатли маҳсулотлар тайёрлаш планларини бажаришга асосий эътиборни қаратди.

Партия йиғилишида, цех ва бригадаларнинг умумий йиғилишларида иқтисодий экспериментга ўтишга тайёргарлик кўриш масаласи муҳокама этилди. Завод коллективи иқтисодий эксперимент нималиги билан яқиндан танишди ва бир қатор муҳим тадбирлар белгилаб олинди. Ҳар бир киши бу экспериментга ўтиб ишлагач, ишга виждонан ёндошиши зарур эди.

Завод партия комитетининг тавсияси билан завод халқ назоратчиларининг йиғилиши ўтказилди. Бундан мақсад хўжалик ҳисоби асосида ўтиб ишлашга тайёргарлик мобайнида ишнинг асосий йўналишларини пухта белгилаб олиш эди. Заводнинг барча асосий цехларида халқ контроли постлари ташкил этилди.

Бу ишга коммунистлар ва ишлаб чиқариш илғорлари, комсомоллар ва етакчи мутахассислар жалб этилди. Бу ишларнинг ҳаммаси халқ контроли группалари ва «Комсомол прожектори» штаблари билан ҳамкорликда амалга оширилди.

СССРда халқ контроли тўғрисидаги низомга амал қилиб, назоратчилар ўз ишларини активлаштириб юбордилар. Барча салбий кўринишларга қарши қатъий кураш бошладилар. Энг муҳими кишиларда умумий иш учун масъулият ҳиссини кучайтиришга интилдилар. Барча асосий цехларнинг халқ контроли группалари, масалан тайёрлов, қолиплаш ва бошқа цехларда технологик интизомга қатъий риоя қилиш қандай амалга оширилаётгани юзасидан рейдлар ўтказилди.

Рейд натижалари халқ контроли бош группасида, завод партия комитетида кўриб чиқилди.

ХАЛҚ контроли бош группаси аъзоларининг таклифига кўра ярим фабрикатларни чангдан тозалаш бўйича янги мослама ишлаб чиқилди. Натижада буюмларнинг сифати анча яхшиланди.

Ҳозирги вақтда завод халқ контроли бош группаси шартнома бўйича маҳсулотларни етказиб бериш планларини изчил бажаришга биринчи галда эътибор беряпти. Завод партия комитетининг таклифи билан истеъмолчилар фондлари бўйича чинни буюмларни жўнатиш ишлари қайта кўриб чиқилди. Бу халқ назоратчилари ёрдамида амалга ошириляпти. Тайёр маҳсулотлар омборида халқ назоратчилари постлари ишлаб турибди. Уларга энг актив кишилар жалб этилган. Масалан, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Гўзал Эргашева, шаҳар Советининг депутатлари Ёқут Мирсаидова ва Ғофур Алимов, район Советининг депутати Заҳро Мираъзамовалар ана шулар жумласидандир. Улар халқ контроли бош группасининг аъзолари ҳамдирлар.

Натижа чакки бўлмаяпти. Заводга келаётган рекламациялар сони камайди.

Корхона халқ контроли бош группаси ҳозир бутун эътиборини КПСС XXVII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга қаратяпти.

Қ. АКРОМОВ,
Тошкент чинни заводи халқ контроли бош группасининг раиси.

Минг бир касб

ШОИРА Тошматованинг меҳнат дафтарчасига шундай сатрлар битилган: Чинозда туғилган. Ўнинчи синфни битирганидан сўнг шу ердаги маиший хизмат уйида тикувчилик қилган. Олти йилдан буён Тошкент тўқимачилик комбинатининг 1-йигирув-тўқув фабрикасида меҳнат қилмоқда. КПСС аъзоси, «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали ва «Ўн биринчи беш йиллик ғолиби» кўкрак нишони билан тақдирланган. Тошкент шаҳар Советининг депутати.

— Комбинатга беш дугона келган эдик, — деди у суҳбатда, — кўп ўтмай улар кетиб қолишди. Тўрт ойдан сўнг мен ҳам ҳеч кимдан рухсат сўрамай уйимга кетиб қолдим. Уч кун турганимдан кейин дадам ёнларига чақириб: «Биламан қизим, қийин. Лекин қийинчиликни енгмасанг бўлмайди. Бунинг устига комсомолдан йўлланма олгансан-а» дедилар. Дадамнинг гапларидан сўнг анча ўйланиб қолдим. Рост-да. Ахир, шаҳар комсомол комитетига ўзим бориб, йўлланма беришларини ўтиниб сўраган эдим. Энди нима бўлди!

Шахт билан кийиндимда кўчага чиқдим. Автобусда кетаётганимда хаёлимда икки сўз чарх урар, лабларим уларни такрорлаб борарди: ишлайман, енгаман....

— Ўша сиз енгмоқчи бўлган қийинчилик нима эди!

— Ҳозир эсласам уялиб кетаман. Цехда ўн битта йигирув машинаси бор эди. Ишга келган ёш қизларнинг ҳаммасига мастер ёрдамчиси Қобилжон ака Ҳасановнинг бир ўзи устозлик қиларди. Ип узилиб қолса, машина бузилса уларни кутиб тураверардик. Бунинг устига ишлаётган машиналарнинг шовқини ғашга тегарди. Йўқ, булар қийинчилик эмас, шароитга кўникмаслик, касб мушкулликларини болаларча тан олмаслик, ўжарлик эканлигини англадим. Кўп ўтмай цехга қувонч билан келадиган бўлиб қолдим. Назаримда мен

ТОБЛАНИШ

бормасам дастгоҳларни бошқалар ишлата олмайдигандек туюлаверади. Гўё улар менга, мен машиналарга ўрганиб қолгандек эдим. Аслида ҳам шундай. Ўзим хизмат қилаётган дастгоҳларнинг қайси винти бўш, қаерини мойлаш, созлаш кераклигини фақат мен биламан. Шунинг учун ишга барвақт боришни одат қилиб олдим.

КОЛЛЕКТИВ менга ишонч билдирди: партия аъзолигига қабул қилиндим, тўқувчи Виноградовалар мукофотининг лауреати бўлдим...

Комбинатимизда фидокорона меҳнати учун шуҳрат топган ишчилар кўп. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Буолма Жўраева, Лидия Казанцева, партия XXVII съездига делегат этиб сайланган Евгения Губинанинг меҳнатини партия, халқ эъзозламоқда. Уларга тенглашишни истайман, лекин ўйланиб қоламан: родам, қувватим етармикин!

— Бу саволингизга фақат ўзингиз жавоб беришингиз мумкин. Яхши ниятингиз доимо амалга ошишига тилакдошмиз. Лекин бу ўрида бир саволимиз бор: йигирувчилик эъзозли, зарур касб эканлигини биринчи марта қ он ҳис қилгансиз!

— 1980 йилда. Волго ад областининг Камашин аҳрида. Корхонада ва республикада ўтказилган «Ўз касбининг устаси» конкурсида ғолиб чиққанлигим учун шу ерда ташкил этилган Бутуниттифоқ конкурсида қатнашдим.

Касб маҳорати беллашувининг якунига бағишланган кечада исмимни иккинчи бўлиб ўқишди. Бунга гоҳ ишона гоҳ ишонмасдим. Ахир 26 тажрибали ишчи баҳсида иккинчи ўринни олишнинг ўзи бўладими!

— Айтингчи, шу кунда корхонангизда ишни яхшилашга хизмат қиладиган, лекин ҳал қилинмаган муаммолар борми!

— Бор. Ҳозир комбинатдаги барча дастгоҳлар замонавий. Улар аввалгиларидан кескин фарқ қилади. Ҳаво сўриш мосламалари пастда жойлашган. Ёз ойларида цехлардаги ҳарорат нормадагидан ошиб кетяпти. Ишни бир ромда бажаришни таъминлаш учун компрессорли совутиш системасини қуриш зарур. Бу ҳақда жуда кўп гапириляпти, лекин амалий иш қилинмаяпти.

М. ОТАХОНОВ.

СУРАТДА: Ш. Тошматова.
Т. Каримов фотоси.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИДА

◆ БЕРЛИН

ГДРнинг округ маркази — Ростокда Варнов дарёси остидан ғалати дюкер ўтказилди. Ана шу дюкер орқали энг янги қурилиш райони — Дирковга иссиқлик келтирилади.

Бутун бир шаҳар районини иссиқлик билан таъминлаш проблемасини ҳал этиш денгиз туби орқали салкам 700 метр узунликдаги қувурни ётқизишни зарур қилиб қўйди, дейди Росток энергетика комбинати бош директорининг ўринбосари Х. Больман. Яхши изоляция қилинган ва коррозиядан ҳимояланган қувурлар анча чуқурликка ётқизилди. Шу боисдан янги иссиқлик трассаси денгиз кемаларининг шаҳар порти акваториясига киришига асло ҳалақит қилмайди. Бир қарашда жуда мураккаб туюладиган лойиҳа жуда тежамлидир. Дарёнинг жуда кўп иморатлар қурилган соҳили бўйлаб қувур ётқизилганда кўп ноқулайликлар вужудга келишидан ташқари, анча қимматга тушган трассанинг ўзи эса чўзилиб кетган бўлур эди.

ГДР шаҳарларидаги уй-жой кварталлари ҳамда корхоналарни энергия ва иссиқлик билан таъминлаш имконини берадиган энг тежамли ечимларни излаб топиш — бош вазифалардан бири бўлиб, уни ҳал этишга республика энергетикларининг куч-ғайратлари қаратилган. Тармоқда фан ва техниканинг энг янги ютуқларини қўллаш ҳисобига ўтган йилнинг ўзидагина мамлакат халқ хўжалиги учун бир миллион тонна қорамтир кўмир тежаб берилди.

◆ ХАНОЙ.

Меҳмондўст Хайфон порти Совет савдо флотининг денгизчиларига яхши маълум. Бу ердагилар Хайфон билан Владивосток ўртасидаги денгиз йўлини дўстлик трассаси, деб атайдилар. Шу трасса орқали Совет Иттифоқидан республикага халқ хўжалик юклари, кенг истеъмол моллари келтирилади. Мева ва сабзавот, Совет Узоқ Шарқи районларининг аҳолиси учун мўлжалланган денгиз маҳсулотлари ортилган кемалар бу ердан орқага қайтади.

Вьетнам докерлари билан Совет денгизчиларининг дўстлиги қадимий анъанага эга. Бу дўстлик Америка агрессияси йилларида тўкилган қон билан мустаҳкамланган. Шафқатсиз тўпга тутишлар ва бомбардимонларга қарамай, СССРдан юклар Хайфон портига узлуксиз етказиб бериб турилди. Қардошларча ҳамкорлик урушдан кейинги даврда ҳам давом эттирилмоқда.

Совет Иттифоқи портни қайта тиклашда, причалларни реконструкция қилиш ва кенгайтиришда катта ёрдам берди. Юк ортиш-тушириш ишлари муддатини қисқартириш имконини берувчи замонавий совет машина-ускуналари ўзининг яхши жиҳатларини кўрсатди. Порт ходимларининг зарбдор меҳнати туфайли ҳар уч кеманинг бири графикдан барвақт Хайфондан жўнаб кетмоқда.

◆ ЛОНДОН.

Италиянинг Лондондаги элчихонаси биноси олдида Америка қанотли ракеталари Комизода (Сицилия) жойлаштирилишига қарши норозилик билдираётган Италия ҳаракати билан бирдамлик митинги бўлиб ўтди. Мана шу намойиш чоғида ўтган йили инглиз аёли Патриция Меландер Италиядан чиқариб юборилганлигига қарши норозилик изҳор қилинган хатлар элчихонага топширилди. Италия маъмурлари ана шу аёл урушга қарши намойишларнинг бошқа қатнашчилари қамоққа олинганлигига қарши норозилик белгиси сифатида Комизонинг марказий майдонидаги металли панжарага ўзини-ўзи кишанлаб қўйганидан кейин уни чиқариб юбориш тўғрисида қарор қабул қилишган эди.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Совет программаси жуда катта наф келтиради

◆ **ВАШИНГТОН.** Конгресс вакиллар палатасида демократик кўпчиликнинг бошлиғи Ж. Райт Техас штатида нутқ сўзлаб, Совет раҳбари М. С. Горбачев олға сурган ядровий қуролсизланиш программаси ғоят катта давлат қарзи муаммосини ҳал этишда Америкага имконият яратиб бериши мумкин, деди. Райтнинг сўзларига кўра, АҚШ бу йил ҳарбий мақсадлар учун 300 миллиард доллар маблағ сарфлайди. Буни эса АҚШ президенти айтгандек, АҚШ шундай харажатларни қилмаган тақдирда, Совет Иттифоқи қандайдир ҳарбий ҳаракатларини амалга ошириши мумкин, деб қўрқаётганлиги билан асосламоқда. Бироқ ана шу пулларнинг ҳаммасини бўшатиш оқилона бўлмасмиди, деди конгресс аъзоси.

У мана шу фикрни ривожлантириб, АҚШнинг ҳозирги президенти унинг барча ўтмишдошлари Қўшма Штатлар мавжуд бўлган бутун вақт мобайнида қанча давлат қарзини тўплаган бўлса, шунча қарзни тўплаб қўйди, деди У. Ж. Вашингтон замонларидан Ж. Картер Оқ уйда бўлган сўнгги вақтгача АҚШнинг давлат қарзи кўпайиб, бир триллион долларга етди, деб давом қилди у, Рейган президентлик қилаётган атиги беш йил мобайнида эса бу қарз яна бир триллион доллар кўпайди. Конгресс аъзосининг сўзларига кўра, шу йилнинг ўзидагина давлат қарзи бўйича тўланадиган процентлар 154 миллиард долларни, яъни АҚШнинг ҳар бир граждани ҳисобига салкам олти минг долларни ташкил этади. Шундай ташвишли фактлар олдида, деди сўнгра конгресс аъзоси, биз КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг таклифига енгилтаклик билан муносабатда бўла олмаймиз. Биз унга нисбатан жиддий ёндошишимиз шарт».

СССР билан АҚШ намуна кўрсатиши керак

◆ **ЖЕНЕВА.** Ядровий ва космик қуролларга бағишланган Совет-Америка музокараларидаги СССР делегациясининг аъзолари бу ерда халқаро тинчлик йилига бағишлаб ўтказилаётган ноҳукумат ташкилотлар халқаро конференцияси вакилларининг делегацияси билан учрашдилар.

СССР делегациясининг раҳбари В. П. Карпов КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг баёноти ва бу баёнотда зарбдор космик қуролларни ишлаб чиқариш тақиқланган тақдирда 2000 йилгача ядро қуролини батамом ва ҳамма жойда тугатишнинг кенг ва аниқ-равшан программаси белгилаб берилганлиги жуда катта принципиал аҳамиятга эга эканини таъкидлади. Совет томони Женевада АҚШ делегацияси билан, музокараларда айни СССР билан АҚШ бошқа ядровий давлатларга намуна кўрсатиши лозим деган эътиқодга асосланиб муҳокама этилаётган масалалар юзасидан ўзаро мақбул аҳдномаларига тезроқ эришиш мақсадида шу тарихий ҳужжатга муттасил амал қилиши айтиб ўтилди.

Ноҳукумат ташкилотларнинг вакиллари олий даражадаги Совет-Америка учрашувининг якунларига ҳам, шунингдек М. С. Горбачевнинг 15 январдаги баёнотида таърифлаб берилган янги совет таклифларига ҳам конференция қатнашчилари зўр эътибор билан қараганликларини айтдилар.

Совет Иттифоқининг янги жаҳоншумул ташаббуслари ҳамма жойда жаҳон жамоатчилигининг ер юзида қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва космосда шундай пойгага йўл қўймаслик учун, инсоният боши узра пайдо бўлган ядровий фалокат хавфини тугатиш учун курашини кучайтиришга қудратли сафарбар этувчилик омилини бахш этишни ҳам улар уқтириб ўтишди.

Шундан бир кун аввал конференция қатнашчиларининг кўп сонли бир группаси СССРнинг Женевадаги БМТ бўлими хузуридаги доимий ваколатхонасига келган эди. Қуролсизланишга бағишланган Женева конференциясидаги СССР делегациясининг бошлиғи В. Л. Исраэлян уларга Совет Иттифоқининг қуролсизланиш соҳасидаги фаолияти ҳақида ва янги Совет тинчлик ташаббуслари тўғрисида ахборот берди.

Деҳқонлар съезди

Бу ерда Жазоир деҳқонлари миллий иттифоқининг IV съезди ўз ишини тамомлади. Съезд қатнашчилари мамлакат қишлоқ хўжалигидаги аҳволни муҳокама қилдилар ва ташкилотнинг келгуси йиллардаги иш программасини тасдиқладилар. Съездда иттифоқнинг янги ижроия комитети сайланди. Абдулқодир Бин Довуд иттифоқ бош секретари бўлди.

◆ КОТОНУ. Бенин халқ республикаси миллий революцион мажлисининг бу ерда ўтаётган навбатдаги сессиясида 1986 йилги давлат бюджети ҳамда ишлаб чиқариш ва капитал маблағ сарфлаш миллий программаси лойиҳалари диққат марказида турди. Сессияда ўтган йили қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда яхши натижаларга эришилганлиги айтиб ўтилди. Маккажўхори ҳосилдорлиги 32,5 процент, пахта ҳосилдорлиги 97,5 процент ошди. Бу йил саноатни ривожлантиришга, шунингдек саноат маҳсулотини реализация қилиш масалаларига катта эътибор берилади. Сессияда мамлакатдаги давлат ва аралаш корхоналарга давлат ўз қарзларини тўлай бошлаши тўғрисида қарор қабул қилинди.

Адандаги вазият

Аданда вазиятни нормал изга тушириш жараёни давом этмоқда. Раҳбарлар давлат муассасалари фаолиятини йўлга қўйиш чораларини кўрмоқдалар, электр ва сув таъминотини тиклаш ишлари олиб борилмоқда. Нонвойхоналар, озиқ-овқат магазинлари ишлай бошлади. Бозор ҳам очилди. Адан халқаро аэропортида кечаси самолётларни қабул қилиш чоралари кўрилмоқда. Кўчаларни мажақланган ҳарбий техникадан тозалаш тугалланмоқда. Вайроналар текисланмоқда. Пойтахтни ташлаб чиқиб кетган аҳоли ўз уйларига қайтиб келмоқда.

Кўчаларда назорат-текширув режими амал қилмоқда. Бу режим шаҳарнинг асосий кўчаларини қамраб олган, энг муҳим объектлар қўриқланмоқда. Махсус тузилган отрядлар талончиликка қарши кураш олиб бормоқда.

СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим ой жамиятлари иттифоқи ижроия комитетининг Яман Халқ Демократик республикасининг яқинда бўлиб ўтган қуролли тўқнашувлардан озор чеккан аҳолисига шошилинч ёрдам кўрсатиш ҳақидаги қарорига мувофиқ Жанубий Яман пойтахтига юк ортилган иккита Совет самолёти келиб қўнди. Дўст Яман Халқ Демократик республикасига ёрдам сифатида юборилган юклар орасида дори-дармонлар, яраларни боғлаш материаллари, одеяллар, чодирлар, болалар овқатлари ва бошқа товарлар бор.

Бу ерда Совет самолётлари Адан аэропортига биринчи бўлиб етиб келганлигини таъкидламоқдалар.

Англиядаги жуда кўплаб социал ва иқтисодий муаммолар келгусида енгиллашадими ёки йўқми — миллионлаб инглизларни ана шу савол ҳаяжонлантиряпти. Мамлакат жамоатчилик вакилларининг фикрига кўра бу муаммоларнинг ҳал этилиши қийин. Масалан, статистика маълумотлари мамлакат саноати аввалгидек узоқ турғун ҳолатида бўлишини кўрсатиб турибди. Кўмир, кемасозлик, металлургия, машинасозлик тармоқлари ҳам кризис ҳолатидадир.

СУРАТДА: Лондоннинг кўзи ожиз ва қашшоқ кишилари шаҳар кўчаларида садақа сўрашяпти.

Л. Похомова фотоси.

«Самовий урушлар» программасидан воз кечилмайди

◆ **ВАШИНГТОН.**

Рейган маъмурияти космосни ҳарбийлаштириш программасидан воз кечишни хаёлига ҳам келтирмаяпти. АҚШ Давлат секретари Ж. Шульц «Ю. С. Ньюс энд Уорлд Рипорт» журналининг мухбири билан суҳбатда бундай деди: «Оқ уй «Стратегик мудофаа ташаббуси»да кўзда тутилган «тадқиқотлар программасини бундан буён ҳам амалга ошираверади» ҳамда «бу тадқиқотларни асло чекламайди». Президент Рейган бу масалада қаттиқ позицияда турибди, деди у. Шульцнинг айтишича, президентнинг атрофидаги кишилар ўртасида «Стратегик мудофаа ташаббуси» хусусида тўла якдиллик мавжуд.

«Балтимор сан» газетаси маъмуриятнинг қуролланиш пойгасини космик фазога кўчириш режаларини шарҳлаб, бу режалардан кузатилган асосий мақсад АҚШнинг ҳарбий устунлигини тиклаб олишга эришишдан иборат эканини тан олди. «Мазкур мудофаа системаси берадиган афзаллик Совет Иттифоқидан стратегик ҳарбий устунликни таъминлаган бўлар эди», — деб очиқдан-очиқ ёзади газета. Вашингтон расмий доираларининг эски замонларни қўмсаётганини ошкор этиб, газета қуйидагиларни ёзади: «Бу устунлик Қўшма Штатларнинг танҳо ўзи ядро қуролига эга бўлган замонлардагига ўхшаш устунлик бўлур эди».

Ташвишга тушган олимлар иттифоқи деб аталган АҚШ илмий доираларининг таниқли намояндаларини бирлаштириб турган мўътабар ташкилотнинг бу ерда тарқатилган маълумотномасида Вашингтоннинг «кўзга кўринмас космик қалқон» барпо этиш йўлидаги уринишлари беҳуда эканлиги уқтирилади. Ҳужжатда шундай система жуда мўрт ва самарасиз бўлади, деб таъкидланади. Маълумотномани тузган кишиларнинг фикрича, системани осонгина ишдан чиқариш мумкин, чиқарганда ҳам системанинг ўзини барпо этишдан кўра анча арзон воситалар билан ишдан чиқаради.

Мана шундай огоҳлантиришларга қарамай, Пентагон СССРдан ҳарбий устунлик деб аталган ҳавойи умидларга эришиш илинжида стратегик мудофаа ташаббуси доирасидаги ишларни тобора жадаллаштирмоқда. «Нью-Йорк таймс» газетасининг хабар қилишича, «Локхид» йирик ҳарбий корпорациясининг гумашта компанияларидан бири «самовий урушлар» программаси доирасидаги қурол-яроғлар системасини ишлаб чиқиш учун катта буюртма олган. Шу мақсад учун унга бир йилга ярим миллиард долларга яқин маблағ ажратиб беришди. Газетанинг хабарида таъкидланишича, бу ўринда гап «қитъалараро баллистик ракеталарнинг ядровий портловчи каллакли атмосферага кирмасиданоқ уларни аниқлаб, нишонга оладиган қуролни яратиш ҳақида бормоқда».

АҚШдаги иқтисодий устунликлар кенгаши деб аталмиш таниқли жамоат ташкилотининг ҳисоб-китобларига қараганда, кейинги икки йил ичида Пентагон «самовий урушлар» программасига оид тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари учун 2,3 миллиард доллар сарфлади. Шу кенгашнинг маълумотларига кўра, стратегик мудофаа ташаббуси жуда қимматга — 400—800 миллиард долларга тушиши мумкин.

Шаҳримиз намунали бўлсин

Ҳар биримизнинг вазифамиз

Хизмат юзасидан кўпинча қардош республикалардан ва хорижий мамлакатлардан келган азиз меҳмонларни, ҳамкасбларимни шаҳримизнинг тарихий-маданий ёдгорликлари, ажойиб қурилишлари билан таништириб юраман. Шунда уларнинг ҳайратга тушиб: «Тошкент гўзал экан, қойил!» дейишганини тез-тез эшитиб тураман. Шунақа вақтларда кўксим ширин туйғуларга тўлиб фахрланиб кетаман-да, Тошкентимиз жамолига сайқал бераётган минг-минглаб фидойи ишчи-хизматчиларга, меъморларга, қўли гул боғбону саранжом-саришталик соҳиблари — фаррошларга тасаннолар айтаман.

Очиқ гап, мени бир ҳолат кўпинча ранжитади. Боғ-хиёбонларни, кўча-майдонларни, ариқ ва соҳилларни боғбону-фаррошлар чиннидай топ-тоза қилиб қўйишади-ю, баъзилар бунга бефарқлик билан қарашади. Шу ўринда бир воқеани келтириб ўтмоқчиман.

Оиламиз билан болаларни ўйнатиб, машинада уйга қайтаётгандик. Навоий кўчаси бўйлаб Ҳамза номидаги театрга яқинлашиб қолганимизда ёнимизга қизил рангли «Жигули» келиб тўхтади. У машинада икки аёл, уч ёш бола ўтирар, нуқул ҳоҳолаб кулишиб, сап-сариқ апельсин пўчоқларини ҳовуч-ҳовуч қилиб кўчага отишарди. Кенжа қизим: «Вой ановуларни, кўчани ифлос қилиб апельсин пўчоқларни ташлашаяпти», деди. Бу менга ҳам таъсир қилди-да, бошимни машина деразасидан чиқариб, уларга гап қотдим:

—Кўчага пўчоқ ташламанглар... Ҳаммамиз шунақа кераксиз нарсани улоқтираверсак кўча ахлатхонага айланиб кетади-ку.

«Жигули»даги аёл масхараомуз кулди:

—Куюнчак бўлаверманг амаки, биз ташлаётган пўчоқларни ҳозир машиналар босиб, эзиб йўқ қилиб юборади.

Машиналар апельсин пўчоғини эзадими, йўқми, билмадиму, аёлнинг совуққонлигидан, машиналаримиздаги катталарга ҳар жиҳатдан тақлид қиладиган, одоб-ахлоқ ўрганадиган болаларга бу лоқайд гап таъсир қилишидан юрагим эзилди.

Йўлда давом этдик. Турнақатор бўлиб бораётган турли машиналардан чекилган папирос қолдиғини, папирос қутисини, гугурт чўпларини, яна алланималарни катта кўчага улоқтириб кетаётганларни кўриб ранжидим, ахир ҳар бир машинада қулдон бўлса-ю, ундаги шофёру-йўловчи папирос қолдиғини нега кўчага улоқтиради, деб ўйландим. Серқатнов кўчадан бир минутда ўн-ўн беш машина, бир соатда юзлаб, бир кунда минглаб машина ўтади. Ҳар бир машинадан биттадан папирос қолдиғи, қутиси, гугурт чўпи, кераксиз нарса кўчага отилаверса, ахлат уюмига айланиб кетади-ку! Уни «Автодормехбаза» ходимлари, қанчалаб фаррошлар машаққат билан супуриб йиғиб териб олишади.

Шаҳримиздаги кўплаб бекатларга чиройли соябонлар ўрнатилган, чиқиндилар ташлаш учун тувак-яшикчалар қўйилган. Фаррошлар меҳнатини қадрлаганлар қўлларидаги чиқиндиларни унга ташлашади. Лекин кўпчилик шундай қилмайди. Бекатларга кечга томон қараб бўлмайди. Папирос қолдиқлари, гугурт-папирос қутилари, ишлатилиб бўлинган абонементу-билетлар, мороженое қоғозлари билан ҳаммаёқ булғаниб ётади. Буларни чиқинди ташланадиган тувак-яшикларга ташлаш қийин эмас-ку!

Гўзал Анҳоримиз соҳиллари, кўплаб хиёбон-боғларимиз, кўкаламзорлаштирилган майдончаларда ҳар хил папирос қутилари, ғижимланиб ташланган қоғозу, турли чиқиндиларни кўрганда киши жуда ачиниб кетади. Биз юқорида айтган бу кўнгилсиз ҳолатлар орасталикни бузади, об-ҳавони ифлослантиради, кайфиятимизни бузади. Ахлоқ-одобли, ақлли-ҳушли, маданиятли ҳар бир киши шаҳаримиз табиатини муҳофаза қилишга, йўл, кўча, бекат ва хиёбонларимиз обод-озода бўлишига яхши одати, хулқ-атвори билан ҳисса қўшиши керак. Шаҳримизнинг ободу-ораста ва озода бўлишига кеча-кундуз ўз эзгу меҳнати билан жон куйдираётган минг-минглаб табиат муҳофазачиларининг, фаррошларимизнинг ва боғбонларимизнинг меҳнатларини қадрлайлик. Ана шунда шаҳримиз жамолида қуёшнинг мунаввarлигини, гулзорлар гўзаллигини ҳис этиб, она-шаҳримиз табиатидан лаззатланамиз, ширин ҳис-туйғулар оламиз.

Билол АМИНОВ,

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих институтининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

Донолар бисотидан

Муқаддас бурч

✦ Одам табиатга таъсир кўрсатиш билан бирга, ўз шахсининг табиатини ҳам ўзгартиради.

К. МАРКС.

✦ Табиатнинг бекиёслигини тан олмоқ керак. Кишининг қанчалик соғлом, носоғлом бўлиши ҳаво, иқлим ва яшаш тарзига боғлиқдир.

Абу Бакр РОЗИЙ.

✦ ... (Одамлар) тузилишларининг ранг, сурат, табиат ва ахлоқда турлича бўлиши фақаттина насабларнинг турличалигидан эмас, балки тупроқ, сув, ҳаво ва ер — одам яшайдиган жойларнинг турличалигидан ҳамдир.

Абу Райҳон БЕРУНИЙ.

✦ Одамнинг саломатлиги ташқи шароит билан чамбарчас боғланган.

Абу Али ибн СИНО.

✦ Сиз мендан «Ғояларинг қаёқдан келиб чиқади», дея сўрарсиз? Мен уларни табиат бағридан шундоққина юлқиб оламан. Тун сукунатида ўрмон кезарканман, беҳад ғоялар оғушида бўламан. Тонг саҳарда эса туйғулар туғёни қалбимга янгроқ овоз бўлиб жўшаверади, токи куй, нота бўлиб, кўз ўнгимда гавдаланмагунча!

Л. БЕТХОВЕН.

✦ Мен мана шу табиат қўйнида туғилганим учун ҳам бахтлиман. Бунинг учун сендан миннатдорман, эй улуғ табиат! Сенинг бағрингда яшаш, сенинг илҳоминг билан ижод этиш нақадар завқбахш!

М. САРЯН.

✦ Табиатнинг жозибадорлиги ҳам, илҳомбахшлиги ҳам — унинг табиийлигидандир.

ГУМБОЛЬД.

✦ Ҳар ким ўз турган ерини гулзор қилса, бутун олам гулга бурканади.

А. П. ЧЕХОВ.

✦ Одам мураккаб ҳамда нозик яратилган. Аммо одам табиатнинг гаштини суриши учун соғлом, кучли ва ақлли бўлиши керак.

И. П. ПАВЛОВ.

✦ Дипломсиз ва муҳрсиз, кабинетсиз ва бепул даволайдиган пролетар шифокор — Қуёшдир.

Н. И. ПОДВОЙСКИЙ.

Сайёралар оламида

Қуёш билан бир чизиқда

1986 йил февраль осмони сайёралар, метеорлар оқими ва ҳатто Галлей кометаси кўринишига ноқулай ой ҳисобланади.

Гап шундаки, қишнинг сўнгги ойи осмонида Зуҳра ва Юпитер сайёралари кўринмайди, чунки орбитаси бўйича ҳаракатда иккаласи Қуёш ортида бўлиб, ой бошида Ер-Қуёш-Зуҳра бир чизиққа чизилса, Ер-Қуёш-Юпитер 18 февралда чизилади. Шунинг учун Зуҳра февраль ойида кўринмайди. Юпитер ой бошланишида бир ҳафтача ғира-шира кўзга ташланади. Галлей кометаси ҳам Қуёш ортида бўлгани учун бутунлай кўринмайди ва кейинги кўриниш даври март ойининг биринчи ҳафтаси охирида тонгга яқин шарқда бўлади.

Ҳалқали Сатурн ва Марс сайёралари туннинг иккинчи ярмидан эрталабгача кўринади. Улар бир-бирларига Чаён туркумида 17 февралда яқинлашади. Шунда, 17 февралда ой биринчи чоракда бўлади, 24 февралда ой тўлади.

Метеор оқимлардан қоқ тепамизда 8 — 12 февралда Авригидларни кузатса бўлади. Авригидлар соатига 4 — 5 метеор — «учар юлдузлар» ҳосил қилишади.

Маълумки, осмондаги юлдузлар Ердан ҳар хил масофаларда жойлашган. Баъзи юлдузларнинг нурлари Ерга 5 — 6 йилда келса, баъзиларидан эса 500 йилда етиб келади. Катта юлдузлар ёруғлиги кўп бўлиб, узоқда бўлса ҳам яқинроқ жойлашган кичик ва ўртача юлдузлардан ёруғ кўринади. Осмондаги бир-бирига Ерга нисбатан тасодифан яқин жойлашиб қолган юлдузларни қадимдан одамлар юлдуз туркумларига бирлаштириб ном бериб келишган. Масалан, кўпчиликка маълум Чўмич, Чаён туркумлари худди ўз номларига ўхшайди. Юлдузлар туркумини тўла тасаввур қилиш учун ёруғ нурга чўмган Тошкент шаҳримиздан узоқда — тоғларда, кенг далаларда кузатсак хира юлдузлар ҳам ёркин, аниқ-равшан кўринади.

Февраль ойида осмонда катта бўлмаган, лекин ёруғ Кассиопея туркумини осмонда топиш жуда осон. Кечқурун шимол томонга қараб осмонга назар ташласак «М» ҳарфига ўхшаган тузилишни (конфигурацияни) кўрамиз. Бу «М» ҳарфи Кассиопея туркумининг асосий юлдузларидир.

Кассиопея ҳақида биринчи бўлиб 2300 йил аввал қадимий грек астрономи ва математиги Евдокс, шоир Аратуслар ёзишган. Кассиопея ҳақидаги афсона ҳам шунда туғилган. Бу афсонадаги Кит, Персей, Андромеда ва 50 дан ортиқ афсона қаҳрамонлари, «инструмент», «жониворлар» юлдуз осмонида туркум бўлиб жой олишган.

В. УМАРОВ,
астроном.

Синоптиклар хабар берадилар

Январь ойида ҳавонинг ўртача ҳарорати нормадан 5—6 даража юқори бўлди. Синоптикларнинг хабарларига кўра, февраль ҳам илиқ келиши кутилади. Аммо температура ўзгариши унчалик баланд бўлмайди.

Биринчи ўн кунликда совуқ бўлади. Кечаси 4—9 даража совуқ, кундузи 1 даража совуқ билан 4 даража иссиқ ўртасида, шимолда кечаси 10—15 даража, кундузи 2—7 даража совуқ бўлади. Кейинчалик ҳаво исиб боради. Кечаси 1 даража совуқ билан 4 даража иссиқ ўртасида, кундузи 7—12 даража иссиқ бўлади.

Учинчи ўн кунликда ҳарорат кечаси 2—7 даражагача совуқ, кундузи 0—5 даража иссиқ, шимолда кечаси 5—10 даража совуқ, кундузи 3 даража совуқ билан 2 даража иссиқ ўртасида бўлади.

Ойлик ёғин миқдори нормага яқин, баъзи жойларда нормадан паст бўлиши кутилади.

Бу—қизиқ

Биласизми?

◆ Ботаникларнинг ҳисоблашларича, оқ қайин юз миллион фойдали чанг зарраси ҳосил қилади. Дуб ва қорақарағай ҳам шу миқдорда. Бу борада рекордчи қарағай ҳисобланади, унинг кўрсаткичи 350 миллион. Бир гектар майдондаги ўрмонда ҳосил бўладиган умумий фойдали чанг зарралари уч центнерга қадар оғирликни ташкил қилади.

◆ Чуғурчиқ кун давомида 300 дона капалак қурти ёки 360 дона шиллиқ қуртни еб тугатади. Чуғурчиқ боласининг иштаҳаси карнайлиги билан ажралиб туради. У икки-уч кун давомида ўз вазнини икки маротаба оширади.

◆ Сўрғичли саккизта катта пайпаслагичлари бўлган денгиз ҳайвони — спрутнинг юраги учта. Бири қонни тана бўйлаб ҳаракатлантиради. Иккита бошқаси жабраларидан ўтказади. Чиндан денгиз оқсуяги бўлган бу жониворнинг қони қизил бўлмай, ҳаво рангда.

◆ Ер куррасига экватор бўйлаб камар ҳосил қилиш мумкин бўлган ўргимчак инининг вазни бор-йўғи 300 грамм келади. Ўргимчак инининг узилиш мустаҳкамлиги пўлатдан икки маротаба ортиқ.

Фотоэтюд

Дарахтнинг ҳам «тили» бор

Осмон чарақлаб турган ажойиб ёз кунларининг бирида қўлингизга тилларанг япроқни олиб офтобга тутсангиз, унинг тўшида қизил ипакдай товланиб турган чизиқчаларни кўрасиз. Улар баайни инсон кафтидаги чизиқчаларга ўхшайди. Шундай дамда унга бир оддий барг эмас, балки шу она-табиатнинг жонли ва забонли аъзоси сифатида қаралса, юқоридаги сарлавҳани ўқиб истеҳзоли жилмайганингиз зое эканини тушунасиз.

Япроқлар — дарахтларнинг юраги. Илдизларнинг эса ўйинқароқ ва шаддот... набиралари. Дарахтнинг эса тили бор. Масалан, тўкин кузда уларнинг дил сўзлари — мевалари, кеч кузда уларнинг мунгли қўшиғи — сарғайган барглари. Зумрад қишда эса — яланғоч новдалари. Хўш, баҳордачи дерсиз? Баҳорда дарахтнинг тилини тушуниб бўлмай қолади. Чунки, унинг ҳаммаёғини зумрад куртаклар, оппоқ ва пушти гуллар — ҳаяжон қоплайди.

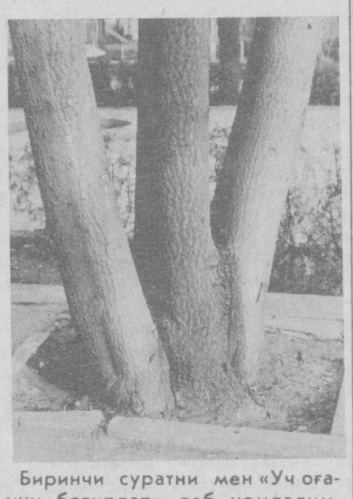

Биринчи суратни мен «Уч оға-ини ботирлар» деб номладим. Эртаклардаги эмас, наботот оламидаги уч оға-ини ботирлар. Улар виқор билан кўкка бўй чўзиб турибди. Нима мушкулинг бор, она-табиат, биз ҳамиша ёрдамга шаймиз, деб турибди...

Иккинчи суратни нортуяга ўхшатмоқчи эдим, ҳамкасб дўстимга ёқмади. Муносиб ном тополмасангиз ўқувчини қийнаманг, деди. Оқшомхонларнинг ўзлари топишар балки, деди...

Кейинги суратни кўриб қовоғим уйилди. М. Горький номидаги болалар истироҳат боғининг раҳбарлари учун тартиб-қоидаларга риоя қилиш кераклигини таъкидлаб қўйишга дарахт танасидан бошқа жой топилмапти. Лекин бир нарса уларнинг хаёлига келмаган шекилли. Ушбу эълонларни ҳеч ким ўқимайди. Чунки, уларнинг остида дарахтлар йиғлаб турибди...

Дарахтларнинг ҳам забони бор. Лекин уни ҳамма ҳам тушунавермайди. Уларнинг тилини тушуниш учун эса инсон юрагида эзгу туйғу — олижаноблик бўлиши керак.

Муҳаммад ЮСУПОВ.
Х. Мирзакаримов фотолари.

Миниатюра «ўқиш»ни биласизми?

Миниатюралар ҳажм жиҳатдан бир мунча чекланиб, уларда бир неча эпизод тасвир қилинади. Улар пастдан юқорига қараб жойлаштирилади. Асардаги бир неча деталларнинг ўзаро боғланиши натижасида умумий бир композицион бутунлик ва кенг кўламли манзара, полотно ҳосил бўлади. Тасвирланаётган воқеалар, одамларнинг харакатда, фаолиятда, иш жараёнида акс эттирилиши мазкур расмларга алоҳида такрорланмас руҳ, оригиналлик бағишлайди. Миниатюралар гўзаллик намунаси бўлиб кишиларимизга маънавий озиқ беради, эстетик завқ бахш этади.

XV асрдан бизга шундай ноёб миниатюралар етиб келганки, булар ҳозирда жаҳон маданиятининг нодир намуналари сифатида сақланиб келмоқда. Тасвирий санъат бобида Мир Али Килқалам, Мирак Наққош, Камолиддин Беҳзод, Маҳмуд Музаққиб, Қосим Али каби нодир истеъдод соҳиблари етишди.

***

Машҳур мўйқалам устаси Қосим Али 1525 йилда яратган «Навоий буюк шоирлар ўртасида» номли миниатюра ноёб санъат асари ҳисобланади. Миниатюрада Жомий мададкорлигида Навоийнинг гўзал боғда адабий мунозара ва мушоира мажлисини қизитаётган улуғ шоирлар — Ҳасан Деҳлавий, Низомий Ганжавий, Ҳусрав Деҳлавий, Шайх Саъдий, Абдулқосим Фирдавсий, Саноий, Анварий, Хоқонийлар даврасига кириб боришлари ҳамда у нафис йиғилишда Навоийга яратган улкан иши — «Хамса» туфайли кўрсатилган илиқ илтифот, дўстона муҳаббат манзараси тасвири қайтарилмас рангларда қоғозга муҳрланган. Бу ҳаётий тасвирнинг алоҳида қайд этиладиган томони шундаки, мажлис аҳллари — шоирлар турли мамлакат ва халқ намояндалари бўлиб, асарда гуманист Навоийнинг теран халқчиллик ва буюк дўстлик ғоялари ўзининг ёрқин ифодасини топган.

Маҳаллада лекторий

Киров районидаги Киров номли маданият уйи КПСС XXVII съезди олдидан партия ва ҳукуматимизнинг тинчликсевар сиёсати, мамлакатимизда улуғвор янги беш йилликда амалга ошириладиган буюк ишлар ҳақида жойларда лекция ва суҳбатлар ўтказмоқда.

Бундай тадбирлар «Съезддан съездгача» лекторийси доирасида ташкил этилиб, унинг машғулотлари асосан маҳаллаларда, турар жой массивларида олиб борилялти.

Лекторийнинг Янгиариқ маҳалласида бўлиб ўтган навбатдаги машғулотида КПССнинг Халқаро тинчлик йилида олиб бораётган тинчликсевар сиёсати, мамлакат халқ хўжалигини янада тараққий эттириш тадбирлари ҳақида суҳбат ўтказилди. Унда маҳалла активлари, пенсионерлар, ишчи ва хизматчилар қатнашдилар. «Билим» жамиятининг лектори, физика-математика фанлари кандидати К. Ирисбеков «Халқ турмушининг моддий ва маданий савиясини ошириш» мавзуида лекция ўқиди.

Д. УМАРОВА.

Об-ҳаво ва кайфият

Ўлкамизда қиш фаслининг салкам бир ойи қолди. Аммо бу йилги қиш ҳаво ҳарорати юқори келиши, атмосфера босими пастлиги ва ёғингарчиликнинг кам бўлиши билан бошқа йиллардагидан кескин фарқ қиляпти.

АТМОСФЕРА жараёнларининг бундай ҳолатда давом этиши инсон саломатлигига бир мунча таъсир этади. Шарқ мутафаккири Абу Али ибн Сино кўпгина касалликлар, айниқса, бод, жигар, буйрак, асаб ва юрак-қон томир хасталиклари об-ҳаво паст келганда қайталанишини аниқлаган.

Ҳозирги замон медицинаси метеорологик факторларнинг айрим кишиларга кучли таъсир этишини кўрсатди. Бунга асосий сабаб, уларнинг организми ҳаво босими, намгарчилик ҳамда ҳароратнинг ўзгариб туришига мослашмаганлигини таъкидлайди. Маълумки бундай метеорологик жараёнларнинг ўзгариши аввало асаб ва юрак-қон томир системаларига, нафас олиш ҳамда бошқа аъзоларга таъсир этади.

Айни бу йилги қиш илиқ келган кезда қандай воситалар ёрдамида организм мустаҳкамлигини бирдай сақлаш мумкин, бунинг учун қандай актив фаолият кўрсатишингни қўйма, қишда ўзинг би-керак? Аввало «ёз ёпинчиғингни қўйма, қишда ўзинг биласан», деган халқ мақолига амал қилиш лозим. Бунда уст кийим-бошга эътибор бериб, унинг киши организмини ўта қиздириб терлатиш даражасига етказмаслик керак. Терлаб турган организмнинг очиқ ҳавода тезда ҳароратини пасайтириши, албатта, бирор хасталикка олиб келиши мумкин. Чунки бундай илиқ ҳавода касаллик чақирувчи микроблар ҳар дафъа киши организмига «ҳужум» қилишга тайёр туради.

Ўлкамиз иқлими жиҳатдан кескин континентал ёки табиатнинг метеорологик жараёнларининг кескин ўзгаришлари кузатиладиган географик район ҳисобланади. Бундай иқлимнинг салбий таъсиридан қутулишнинг иложи спорт билан шуғулланишдир. Ёшликдан жисмоний тарбия қилиш, баданни чиниқтириш об-ҳаво таъсирига организмнинг мустаҳкамлигини ошириш экани медицина амалиётида исботланган.

ИНСОН танаси мураккаб тузилган бўлиб, бир-бирига мослашган модда алмашинувлар натижасида соғлом яшайди. Организмда модда алмашинувида қатнашувчи ёғ, оқсил, углевод ва витаминлар доимо мутаносиб нисбатда бўлиб туриши организмни ҳар доим тетик ҳис қилишига имкон яратади. Витаминлар организм фаолияти учунгина эмас, балки унинг ташкил топишида ҳам катта аҳамиятга эга. Булардан ташқари, микроэлементлар ва минерал моддалар организмда тўла-тўкис бўлишини таъминлаш киши саломатлиги учун жуда зарур ҳисобланади.

Жамиятимизнинг йилдан-йилга ривожланиб равнақ топиши меҳнаткашларимизнинг турмуш даражасини янада оширмоқда. Демак ҳар бир оила ўзининг дам олиш вақтини мазмунли ташкил этиш имкониятига эга. Мазмунли дам олиш организмдаги айрим «чарчаган» асаб толаларининг функциясини тиклашда катта аҳамиятга эга. Мунтазам равишда очиқ ҳавода, айниқса кечқурунги овқатдан сўнг боғ-хиёбонларда, ариқ-анҳорлар соҳилларида сайр қилиш киши организмига роҳат бағишлайди.

Фасл баъзан ноқулай келиши ёки об-ҳавонинг тез-тез алмашишидан бемор бўлган, шунингдек айрим сурункали касаллик билан хасталанган кишилар ўзларида нохушлик сезсалар дарҳол шифокор кўригидан ўтиб, унинг маслаҳатига амал қилишлари керак.

У. АБДУЛЛАЕВ,

республика санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институтининг катта илмий ходими.

Ичкиликбозлик—иллат

Ақл-заковат кушандаси

Биохимик жиҳатдан инсон организми жуда мукаммал ва мураккаб тузилган. Одам танасида беҳисоб кимёвий элементлар учрайди. Аммо бир қатра бўлса-да, алкоголь моддаси йўқ. Унинг бир қатраси ҳам организмга етти ёт бегона. Шунинг учун ҳам Абу Али ибн Сино майни илон заҳари билан таққослаган. Арақ кишини ўзига ўргатиб қўяди, наслни бузади, гирдобига олдими, комига тортаверади, одамни телбадан ҳам хароб қилиб, ҳалокатга олиб боради.

Май одам организмида чуқур дегенератив ўзгаришларни вужудга келтиради. Ҳакимлар тили билан айтганда, май покни нопок қилади. Шунинг учун ҳам улар майни ҳаром деганлар.

Киши организмидаги нозик шиллиқ қабатлар май, арақ таъсирида қизариб бўртади, ёшланади. Секреция шиллиқ пардага айланади, меъдани қуршаб олади.

Кўпинча ичкиликни иштаҳа учун ичадилар. Ваҳоланки, спиртли ичимлик меъдани ачитади, қиздиради. Ёлғон иштаҳа уйғонгач, кўп овқат истеъмол этишни тақозо этади, овқатдан сўнг меъданинг ачишиб оғриши тўхтайди. Энди ошқозон, ичаклар иккинчи балога учрайди: овқатни ҳазм қилолмайди. Қорни кўпчийди, бадан қизийди, нафас олиш ва юрак уриши қийинлашади. Уйқу нотинч кечади. Эртасига бош оғриб, одам ҳолсиз, мадорсиз шалайим бўлиб ётади.

Май, арақни сурункали ичиш оқибатида жигар ҳужайралари найсимон моддалар билан алмашиниб, дағал, қаттиқ ва қўпол бўлиб қолади. Бу энди анатомик ва физиологик жигар эмас, патологик цирроздир. Циррозга учраган жигар коптокдек катталашиб кетади ёки туршакдек бужмайиб кичкина бўлиб қолади. Қорни шишиб кетади, чунки унинг бўшлиқлари зардоб билан тўлган бўлади. Қоринда қон ҳаракати сусайганлигидан қора қон томирлари бўртади, кўтарилади. Алкоголь таъсирида ўз аслини йўқотган жигарни даволаш эса амри маҳолдир.

Спиртли ичимлик юрак ва қон томирларини аямайди. Ичкилик туфайли юрак мушакларининг таноби бўшашади, оқ емдек рангсиз ва пўк бўлиб қолади. Юракнинг фаолияти сусаяди. Мушакларнинг емирилиши, қон томирларининг қотиши, ички сатҳининг булғаниши ичкиликбозликнинг «каромат»идир.

Буйрак икки хил шикастланади: таркибида спирт бўлган кимёвий моддалар буйрак ҳужайраларини емириб ташлайди. Оқибатда буйрак пешоб ҳайдаш функциясидан маҳрум бўлади. Бемор шишиб кетади.

Алкоголь беш-олти минутда мияга етиб келади. Одам бошининг тожи — мия табиий бақувват бош суяклар ичига беркитилган, пинҳон этилган. Аммо унинг кушандаси оғиздан йўл олади, ақлни бир зумда талон-торож қилади. Одам шарм-ҳаёсиз, фаросатсиз, шилқим, кўпинча беўхшов бир махлуққа айланади. Маст ўтиролмайди, гандираклайди, юролмайди, шох ташлаб йиқилади. Бу ҳол орқа миячанинг бузилганидан дарак беради. Ҳолдан, кучдан толган маст йиқилган жойида уйқуга кетади.

Май таъсирида эҳтиёткорлик, сезгирлик, танқид, назорат марказлари фалаж бўлади. Ана шунинг учун ҳам маст одам жиноятга йўл қўяди.

Совет медицина арбоби Л. Орловскийнинг маълумотига кўра, ширакайф кишиларда иш унумдорлиги 17—20 процент камайган; қўйди-чиқдиларнинг 20 процентига ичкилик сабабчи бўлган, жиноятларнинг 85 проценти, безориликнинг 90 проценти, қотилликнинг 70 проценти, кўча ва уйдаги фожиаларнинг, ишхонадаги бахтсиз ҳодисаларнинг 45 проценти мастликда содир бўлган.

Майга мойиллик чуқур психик ўзгаришларнинг асосий босқичидир. Мастликда рашк аланга олади, бўлмас гаплар қўзғалиб, дилсиёҳлик юз беради. Жанжал кўпинча фожиали якунланади. Сурункали ичувчи одам ваҳима-ташвишлар оламига ғарқ бўлади. Унинг хаёлида ишдан ҳайдалиш хавфи туғилади. Кимлардир таъқиб қилиб тургандек, безовта бўлади. Иложи бўлса қанот қоқиб, учиб кетса.

Спиртли ичимликни узлуксиз истеъмол қилиш туфайли психика бузилади, қулоқ аслида йўқ товушларни эшитади, кўз йўқ нарсаларни кўради. М. деган бадмаст кўзига кўринган аждаҳога болта отади, лекин ҳушига келгач, қараса ҳомиладор хотинини ҳалок қилиб қўйганини кўради. Ҳозир руҳий касалликлар шифохонасида даволанаётган Л. деган беморнинг кўзига минг-минглаб чаёнлар кўринган, гугурт ёқиб чаёнларни йўқотмоқчи бўлган, аммо уйига ўт қўйиб юборганини англамаган. К. деган маст сувга йиқилиб ўлган. Маст-аласт юриш орқасида қиш ойларида зотилжамга йўлиқиш, оёқ-қўлларни совуққа олдириб қўйиш ҳеч гап эмас.

Майнинг наслга тўғридан-тўғри таъсири бор. Кайфда одам пушти зарар кўради. Ҳомила нимжон бўлади. Кўпинча бола чала туғилади. Гўдак бирор дардга учраб, тез оламдан ўтади. Олимларнинг якдиллик билан исбот этишларича, бундай фарзандлар умри сақланиб қолганда ҳам кўпинча бирор иллатга чалинадилар. Ақли заиф, зеҳни паст, чўлоқ-мўлоқ, кар, кўр, тутқаноқ касалликларининг баъзилари мастлик оқибатидир.

Болгар олими Г. Ефремов ичкиликка муккасидан кетган 23 эр-хотинни кузатган. Улардан 15 та ўлик, 8 та заиф бола туғилган.

Спиртли ичимлик оналарга айниқса зарарли. Алкоголь ютилгандан сўнг 15 минут ўтмай эмизикли онанинг кўкрагига етиб келади. Ўшанда бегуноҳ гўдак сут билан бирга оғуни қўшиб эмишга мажбур бўлади. Ёмони шундаки, гўдак ўзи бехабар алкоголга ўрганиб қолади.

Арақхўр одам ўзи яшаб турган жамиятнинг катта душмани ва кушандасидир. Алкоголь туфайли ёш нобуд бўлган, эзгу ниятларига етолмаган йигитлар анчагина.

Ичкиликбозлик ақл-заковат қасрларини барбод этади, умрга оғу бўлиб, ҳаёт ришта給ларини узади, уй-рўзғордан борака кетади. Ҳушёрлик ҳаётнинг юраги бўлиб, умр лаззатини англатиб туради.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач.

Физкультура ва спорт

Футбол—86

«Пахтакор»—«Рапид»—1:2

Мухлислар мамнун

Куни-кеча Тошкентда «Пахтакор» командаси Австриянинг «Рапид» футболчилари билан ўртоқлик учрашувини ўтказди. Бу матчда меҳмонларнинг қўли баланд келди. Ҳолбуки, биринчи тайм 1:0 ҳисобида «Пахтакор» командаси фойдасига ҳал бўлган эди. Бу тўпни биринчи таймнинг сўнгги дақиқасида О. Синелобов меҳмонлар дарвозасига йўллади.

Танаффусдан сўнг «Рапид» футболчилари майдонда устунликни бутунлай қўлга олиш учун тезкорлик билан ҳаракат қила бошладилар. Шуни айтиш керакки, бунга улар тезда муваффақ бўла олишмади. Чунки пахтакорчилар меҳмонларга муносиб ўйин кўрсатишди. Лекин «Рапид» командаси футболчиларининг тажрибаси ва маҳорати ўз самарасини кўрсатди. Улар учрашувнинг 59 минутида ҳисобни тенглаштиришга эришишди. Бу тўпни 13 номерли Христин «Пахтакор» дарвозасига урди.

Жавоб тўпи урилганидан тошкентлик футболчилар тушкунликка тушмасдан, қарши ҳужумга ўтишди. Улар меҳмонлар дарвозаси олдида бир неча марта хавфли вазиятни вужудга келтирдилар. Аммо пахтакорчилар бу имкониятдан фойдалана олишмади. Австралиялик футболчилар майдонда мувозанатни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. Сўнг эса қарши ҳужумга ўтишди. Шундай ҳужумлардан бири улар учун муваффақиятли якунланди: ўйиннинг 82-минутида О. Яновский дарвозасига тўпни «Рапид» командасининг 6-номерли футболчиси Лайнер урди. Пахтакорчилар ҳужумга зўр беришди. Бироқ тажрибали австралиялик футболчилар ўз дарвозалари даҳлсизлигини сақлаб қолдилар.

Шундай қилиб, бу йилги футбол мавсумида «Пахтакор» командаси ўзининг дастлабки учрашувини ўтказди. Бу ҳақда команда устози, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер В. Тихонов шундай дейди:

— Гарчанд бу учрашув биз учун муваффақиятсиз якунланган бўлсада, аммо футболчиларимиз учун кони фойда бўлди. Футболчиларимиз майдонда Европанинг таниқли командасига муносиб ўйин кўрсатишди. Шу билан бирга бу учрашув ҳали ўйинчиларимизнинг жисмонан ва техникавий жиҳатдан тобига етмаган қирраларини кўрсатиб берди. Айни шу такомилга етмаган қирраларга мавсумга тайёрланиш даврида эътибор берамиз.

— Виктор Михайлович,— иккинчи таймда пахтакорчилар сафида Руслан Аджиев майдонга тушди. Бу ўйинчи қайси командадан таклиф қилинди!

— Руслан Аджиев асли Фрунзедан. У яқинда «Торпедо» командаси ўтказган машғулотларда қатнашган. Сўнг Тошкентга келди.

— Команданинг бундан кейинги режалари билан ўртоқлашсангиз.

— 25 февралгача Қибрайда мавсумга тайёргарлик машғулотларини давом эттирамиз. Кейин Душанбадаги анъанавий турнирда иштирок этамиз. Сўнгра «Қайрат» ва «Помир» командалари билан ўртоқлик матчларини ўтказамиз.

— Мамлакат биринчилигидаги дастлабки ўйинда пахтакорчилар қайси команда билан учрашишади!

— Футболчиларимиз чемпионатнинг биринчи тур ўйинини ўз майдонларида ўтказадилар. Бунда биз Душанбанинг «Помир» командаси билан учрашамиз.

«Пахтакор» командаси бу йилги футбол мавсумида ўзининг биринчи ўйинини ўтказди. Бу ўйинда «Пахтакор» мағлубиятга учраган бўлсада, мухлислар команданинг ўз услубини топаётганидан мамнун бўлишди.

Е. АЛИЕВ.

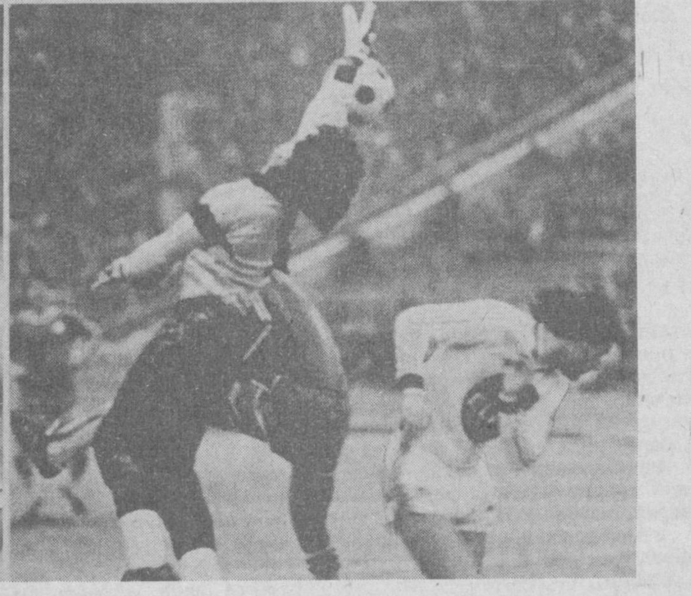

Суратларда: «Пахтакор» —«Рапид» командалари учрашувидан лавҳалар.

Л. Гусейнов фотолари.

Матчдан сўнгги интервью

Владко МАРКОВИЧ, югославиялик мутахассис, «Рапид» командасининг катта тренери.

Сизларнинг гўзал шаҳрингизда илк марта бўлишим. Шуни тан олиб айтишим керакки, «Пахтакор» футболчилари ҳам, тошкентлик мухлислар ҳам менда катта таассурот қолдирди. Бизда — Венада мамлакатнинг етакчи клублари «Аустрия» ва «Рапид» командалари ўртасидаги матчларда ўртача 3,5 мингга яқин томошабин қатнашади. Бу ерда эса ўртоқлик матчи қарийб 5 баробар ортиқ томошабинни тўплади. Демак, тошкентликлар футболни севади ва уни яхши тушунади.

Умуман олганда команда Австрия чемпионатининг иккинчи давра ўйинлари ва Киевнинг «Динамо» командаси билан бўлажак учрашув олдидан ўтказилган бу учрашув натижасидан мамнунман. Ўйлайманки, командамиз 5 мартда Венада «Динамо» (Киев) командаси билан бўладиган учрашувда яхши ўйин кўрсатади. Аммо бугун муносиб рақибга дуч келган футболчиларимиз ғалаба учун анча тер тўкдилар. Бунда ўйинчиларимиз тажрибаси ва маҳорати қўл келди. Аммо шуни таъкидлани истардимки пахтакорчи[лар] ҳозир биринчи лигада [ў]йнашаётганини ва ҳали [ў]зининг яхши составига эга бў[л]маганини ҳисобга олганда [ко]мандаларингиз яхши ўйин кўрсатди.

Бугун биз ўзимизни кучли составимиз билан қа[тн]ашдик. Фақат касаллик туфайлигина ҳужумчимиз Сулейма Халилович майдонга [ч]иқмади. Австрия терма ко[м]андасининг етакчи ўйинчил[ар]и — дарвозабон Михаэль [К]онсел, ҳимоячилар Рейнхард Кинаст, Карл Браунедер, [Х]ерберт Вебер, Лео [Л]айнер, ҳужумчи Петр Паккул ҳамда бир неча марта [Ю]гославия терма командаси [с]афида қатнашган, эндиликд[а] «Рапид» шарафини ҳимо[я] қилаётган ҳамюртларим Петер Бручич ва Златко [К]анчарлар «Пахтакор»га қар[ши] ўйнашди.

Ўзбекистонда [«]Рапид» яна иккита матч ўтка[з]ади: 4 февралда Фарғонада [«Н]ефтяник» ва 7 февралда [С]амарқандда «Динамо» командалари билан учрашади.

Курт ЧАСТКА, австриялик журналист.

Журналист ҳамкасбларимга айтишим мумкинки, мен ҳар доимгидек Тошкентдаги беллашувда дарвозабонлар ҳаракатини катта қизиқиш билан кузатдим (таниқли веналик спорт шарҳловчиси Курт Частка жаҳоннинг машҳур дарвозабонлари ҳақидаги «Заморрадан Яшингача» китобининг муаллифи). Шуни айтишим керакки, «Рапид» футболчилари «Пахтакор» дарвозасига урган ҳар икки голда ҳам тошкентлик дарвозабон Александр Яновскийнинг айби йўқ. Тўплар жуда яқин масофадан урилди. Назаримда пахтакорчилар дарвозаси посбони юқори классдаги ўйинчидир. Шунингдек менга Аҳмедов, Денисов, Синелобов сингари т[о]шкентлик футболчилар [м]аъқул бўлди. Айтиш [ке]ракки, Синелобов «Рапид» д[ар]возасига тўп йўллаган ўй[ин]чидир. У нафақат шеригига тўпни яхши узатди, балки да[р]возани нишонга олишда ҳам ўзининг юксак маҳорати[ни] намойиш этди. Маълумк[и], Англиянинг «Манчестер [Ю]найтед» клуби халокатли [в]оқеага учраганидан сўнг тезда ўзини тиклаб, шуҳрат таратган. Ана шундай омад [«П]ахтакор»га ҳам ёр бўлишин[и] тилакдошман.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚDEВ.

РЕКЛАМА

СПОРТ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ПАХТАКОР»
МАРКАЗИЙ СТАДИОНИ
БОКС, КУРАШ, ҚИЛИЧБОЗЛИК, ЕНГИЛ АТЛЕТИКА, ФУТБОЛ, КАТТА ТЕННИС, УМУМИЙ ЖИСМОНИЙ ТАЙЁРГАРЛИК ВА РИТМИК ГИМНАСТИКА БЎЙИЧА ПУЛЛИК ГРУППАЛАРДА ҚАТНАШИШНИ ХОҲЛОВЧИЛАРНИ
(ёшидан қатъий назар)
ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Машғулотлар ҳафтада 2—3 марта малакали мутахассислар, тренерлар ва медицина ходимлари раҳбарлигида олиб борилади.

Ҳафтада бир марта шуғулланадиганлар ундан фойдаланишлари мумкин.

Стадионда медицина—қайта тиклаш маркази, даволаш физкультураси кабинети мавжуд.

41-37-12, 41-32-34 телефонлари орқали справкалар олиш мумкин.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

„ЭЛЕКТРОНИКА"

ФИРМА МАГАЗИНИ

4—7 ФЕВРАЛЬ КУНЛАРИ

МИНСК ШАҲРИДАГИ «ЭЛЕКТРОНИКА» СОАТ ЗАВОДИ ИШЛАБ ЧИҚАРГАН ЭЛЕКТРОН ҚЎЛ СОАТЛАРИ

САВДО-КЎРГАЗМАСИНИ ўтказади

Савдо-кўргазмаси кунларида сотилган соатларнинг гарантия муддати қўшимча 6 ойга узайтирилади.

САВДО-КЎРГАЗМАСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Магазин адреси: Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй. Телефонлар: 33-89-12, 33-78-34.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА
5 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА СССР—АҚШ
ТЕРМА КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА ЭРКИН КУРАШ БЎЙИЧА

ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

Мусобақанинг бош судьяси — Бутуниттифоқ тоифасидаги судья Б. Ф. ТЎРАХЎЖАЕВ (Тошкент шаҳри).

«Юбилей» Марказий спорт залидаги кассалар 1 февралдан бошлаб ҳар куни соат 12 дан 20.00 гача ишлайди.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Справкалар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31 — касса, 46-07-53, 46-68-77 — администратор.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИ[К] КАТТА ТЕАТРИДА — 4/II [д]а **Тоҳир ва Зуҳра**, 5/II да **Се[н] ҳақида афсона.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИ[К] ДРАМА ТЕАТРИДА — /II да **Курорт**, 5/II да **Бой [в]а хизматчи.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛА[Т] ЦИРКИДА — **совет цирки [арти]сталари иштирокида катта ра[нг]-баранг программа** (5/II да 19.00 да).

КИНО

5 ФЕВРАЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«222-рейс» — Санъат саройи (11,13.30,16,18,30,20,4[5]; телефон 44-21-34, 44-214, 44-21-74).

«Қандай бахтиёр бўли[ш] мумкин» — Чайка (тоқ с[оат]ларда, сўнгги сеанс 20.40 д[а]; телефон 77-06-20).

«Ўз кўзинг билан [кў]р» — Тошкент Советининг [50] йиллиги (12,15,18,21.00; [т]елефон 78-47-25).

«Алвидо, ғўр ёшлиг[им]...» — Искра (12.20,14,16,[18],20.00; телефон 39-14-59).

«Даҳшатли орол си[рри]» — Ватан (жуфт соатларда сўнгги сеанс 21.30 да, телефон 74-30-38), **Москва** (тоқ с[оат]ларда, телефон 33-05-01).

«Катта сайр» — Ну[к]с (11, 13.30,16.18.30,20.45; [т]елефон 46-70-69), **Қозоғистон** (11,12, 14,15,17.18,20,21.00; [т]елефон 35-24-92).

«Қайсарнинг қуюлиг[и]» — ВЛКСМ 30 йиллиги ([ж]фт соатларда, телефон 33-452).

ГУГУРТ ЎРНИНИ БОСАДИ

РЎЗҒОРДАГИ ГАЗ ПРИБОРЛАРИНИ ЁҚИШДА ПЬЕЗОКЕРАМИК АЛАНГА ОЛДИРГИЧ ГУГУРТ ЎРНИНИ БЕМАЛОЛ БОСАДИ.

ҚАРИЙБ БИР ЙИЛ ДАВОМИДА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

БУ АЛАНГА ОЛДИРГИЧ ХАВФСИЗ, ТОЗАЛАБ ТУРИШНИ ТАҚОЗО ЭТМАЙДИ.

Баҳоси — 4 сўм 90 тийин.

«УЗХОЗТОРГ».

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИНИНГ
ЯНГИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН
56-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ип йиғувчилар, тикувчилар, калава ўровчилар, ип пишитувчилар, тикув ва йигирув машиналари бўйича мастер ёрдамчилари, слесарь-сантехниклар, слесарь-ремонтчилар, бўёқчилар.

Ўқиш муддати 1 йил ва 3 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 8-10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ 15 ЁШ ВА УНДАН КАТТА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР, СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ТУГАТГАН ЁШЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқишга 3 йиллик муддатга қабул қилинганлар кийим-кечак, 3 маҳал овқат ва иш кийими билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 процент маош берилади.

Ўрта маълумотга эга бўлган ўқувчиларга 30 сўм стипендия берилади ва корхона қўшимча 40 сўм тўлайди.

ОБЛАСТДАН КЕЛГАН ЎҚУВЧИЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқишни аъло баҳолар билан битирган ўқувчиларга ўрта ва олий юртларига кириб ўқишни давом эттиришлари учун йўлланма берилади.

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДА ПУЛЛИК АВТОМОБИЛЬ ҲАЙДАШ КУРСЛАРИ МАВЖУД.

Билим юртида спорт базаси ва ҳар хил тўгараклар ишлайди.

ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН КЕЙИН БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт) маълумоти ҳақидаги ҳужжат, соғлиғи тўғрисидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, 6 дона 3х4 см. ҳажмидаги фотосурат, ариза, таржимаи ҳоли.

ҲУЖЖАТЛАР СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Сергели райони, Қўйлиқ массиви, 5 «б» (37э, 45-автобуслар; 26-трамвай; 11, 30-маршрутли таксининг «Қўйлиқ—5 «б» бекати).

«ОНЕГА»—КВАРТИРАДАГИ ҚУЛАЙЛИК

«ОНЕГА» КОРПУСЛИ МЕБЕЛЛАР ТЕРМАСИНИНГ ШКАФЛАРИДА ИДИШ-ТОВОҚЛАР, КИЙИМ-КЕЧАКЛАР, КИТОБЛАР УЧУН АЛОҲИДА ЖОЙ БОР.

Шкафлар олди томони манзарали ишланган. Махсус безаклар унинг чиройини очиб туради.

«МЕБЕЛЬ» ФИРМА МАГАЗИНИДАН (Юнусобод массиви, 8-квартал, 39-уй) «ОНЕГА» МЕБЕЛЛАР ТУРКУМИНИ

СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

«УЗБЕКПРОЕКТМЕБЕЛЬ» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ (телефон 24-87-45).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

ТВ

ЧОРШАНБА, 5. II

МТ I

9.00 «Время».
9.45 «Саёҳатчилар клуби».
10.45 «Ўтган йилги кадриль». Телевизион бадиий фильм.
11.55 Янгиликлар.
* * *
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Саксонинчи йиллар коммунистлари». Телевизион ҳужжатли фильмлар.
16.10 Ф. Э. Дзержинский номли дивизия ҳаваскорлик ансамблининг чиқиши.
16.35 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар».
17.05 Социалистик мамлакатлар ҳужжатли фильмлари.
17.35 Мактаб ўқувчиларининг РСФСРда хизмат кўрсатган ихтирочи, Москва шаҳар новаторлар Совети раисининг ўринбосари Б. А. Смирнов билан учрашуви.
18.20 «Объективда — Ватан» фотоконкурси.
18.25 «Фюзеляжга ёзилган ном».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «КПСС Марказий Комитетининг лойиҳаларини муҳокама қиламиз».
19.45 «Дунё ва ёшлар».
20.25 «Ушбу рус диёри учун». «Сергей Лазонинг ҳаёти ва мангулиги». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
21.30 «Время».
22.05 «Совет санъати саҳифалари.
23.25 «Дунё воқеалари».

МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». «Бу ғаройиб қишки туризм» (Бошқирдистон).
19.15 «Қишлоқ янгиликлари».
20.15 «Агар соғлом бўлай десанг»
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». «Эски ўйинчоқ». Мультипликацион фильм.
20.45 «Музикали киоск».
21.15 Чанғида фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати.
21.30 «Время».
22.05 «Бурилиш». Бадиий фильм

ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Тонгги тароналар».
8.00 «Мактаб ислоҳотини амалга ошириш шароитида методик ишларнинг мазмуни ва шакли».
8.10 Студент ёшлар учун. «Ижод ва изланиш».
8.30 «Ахборот».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.15 Болалар учун фильмлар.
19.00 «Иқтисодий шарҳ». Экономика институтининг фаолияти ҳақида.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Санъат оламида». Ўзбекистон рассомлари— КПСС XXVII съездига.
20.15 «Киносаёҳатчилар альманахи». Киножурнал.
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбекистон Давлат телерадиоси Уйғур ансамблининг концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Ягона оилада». КПСС XXVII съездига бағишланган ҚҚАССР ва республика областларининг телевизион фестивали.
23.20 Енгил атлетика бўйича СССР чемпионати.

ЎзТВ II

9.00 —16.15 МТ II
18.05 Кўрсатувлар программаси.
21.30 МТ II

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг партия ва касаба союз шкилотлари шаҳар партия комитетининг масъул ходими А. С. Сулаймонхўжаевга отаси

Самиғ СУЛАЙМОНХУЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият —32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р—12559 Б—2038. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 9 10